

Vlastivědný sborník Jižního Města

Supplementum 1

2008

OBSAH:

strana

Zděnek Kvítek	Kam až vede lhostejnost – živočichové	3
	Kam až vede lhostejnost – urbanismus	15
Karel Maier	Bída sídlištního urbanismu v 21. Století	30

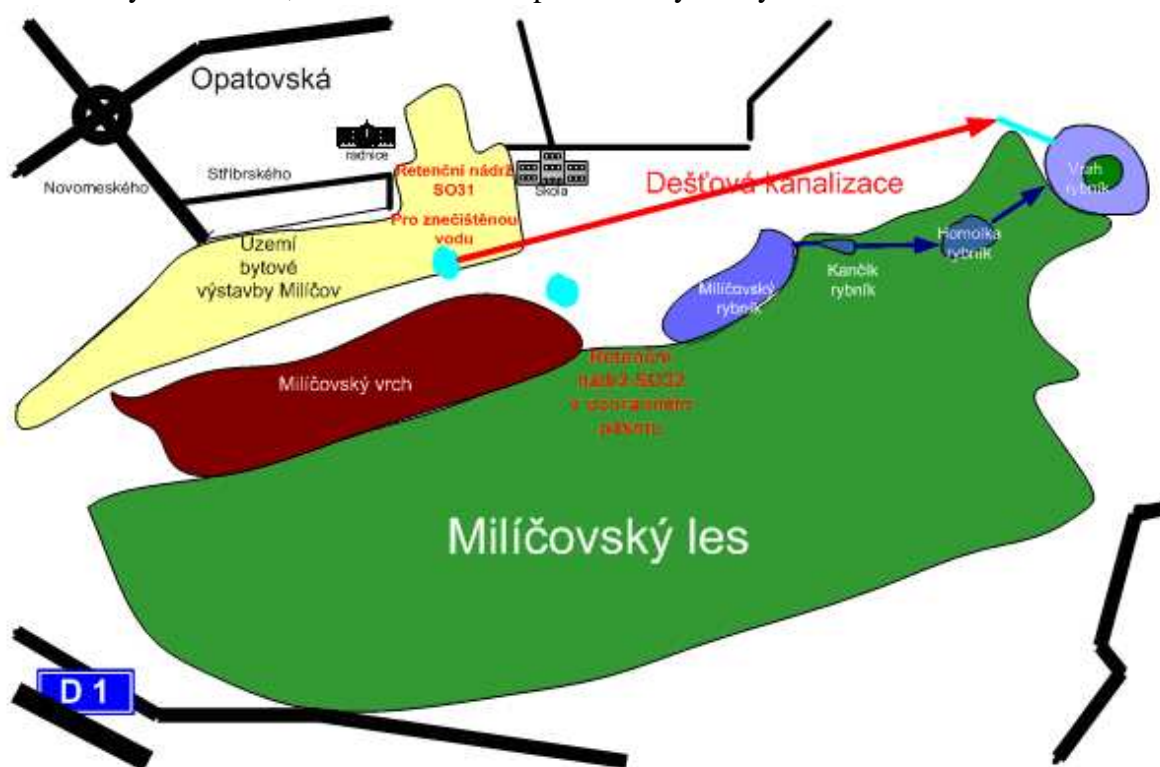
Kam až vede lhostejnost – živočichové

Mgr. Zdeněk Kvítek, PhD
Občanské sdružení Hezké Jižní Město

Motto: „Dokud nebudou občané pravdivě informováni o stavu životního prostředí, nebudou důrazně požadovat jeho účelnou a účinnou ochranu, a dokud nebudou občané důrazně požadovat účelnou a účinnou ochranu životního prostředí, nebudou o jeho stavu pravdivě informováni.“

1. Příroda na Milíčově

Je pravděpodobné, že mnohé z nás překvapí výskyt nejhroženějších druhů v Praze a ještě k tomu na Jižním Městě. Místní samozřejmě vědí, že Jižní Město není jen největší české sídliště počtem obyvatel srovnatelné s Hradcem Králové, s hustotou obyvatel o 57% vyšší oproti pražskému průměru. Jižní Město je i lem zeleně, kde se dosud vyskytují vzácní ohrožení živočichové a rostliny. Ohrožené druhy se vyskytují především v mokřadech Milíčovského potoka, který protéká přes Milíčovský (Nový) rybník, rybník Kančík, Homolka do nádrže rybníka Vrah, viz Obrázek 1 Mapa území výstavby s odvodněním na Milíčově.

Obrázek 1 Mapa území výstavby s odvodněním na Milíčově

Potok leží Jižně od Jižního Města I, několik stovek metrů od stanice metra Háje. Zde byla již vyhláškou č. 5 v roce 1988 vyhlášena Přírodní památka Milíčovské rybníky a les „Soubor přirozených doubrav, olšin, vlhkých luk a rybníků, významná společenstva rostlin a biotop chráněných živočichů (bezobratlých, obojživelníků, savců, ptáků), charakteristický úsek krajiny Průhonické plošiny a důležité zázemí obyvatel Jižního města Katastrální území Újezd“. Vyhlášení Přírodní památky předcházela podrobný terénní průzkum. Později zde byla vyhlášena Natura 2000 z důvodu ochrany tesařika obrovského jehož výskyt je spojen s duby

na hrázi rybníka Homolka. Cílem zřízení Přírodní památky bylo nejenom ochránit ohrožené živočichy před zvýšenou návštěvností, ale i oslabit negativní dopady výstavby Jižního Města na vysychání vlhkých luk - mokřadů. Vysychání mokřadů bylo způsobeno především tím, že dešťové srážky, které je původně přirozeně zásobovaly z přilehlých svahů, byly ze svahu, na kterém se postavilo sídliště, svedeny přes kilometr dlouhou dešťovou kanalizaci mimo chráněné území až do usazovací nádrže Šáteček, respektive rybníka Vrah. Tak je sice zajištěno, že mokřady nejsou znečišťovány, ale samozřejmě svedená voda dešťovou kanalizací dlouhodobě chybí ve vodní bilanci mokřadů především v severozápadní části mokřadu od Milíčovského rybníka.

Na neblahém stavu pramenů se podepsala významně i výstavba sídliště Kateřinky a na okraji Milíčovského lesa navážka Milíčovského vrchu, který vznikl ze zeminy vytěžené při výstavbě metra.

Hydrologické poměry oblasti závisí zejména na propustnosti sedimentů. Prostředí se vyznačuje velmi nízkou vydatností podzemních vod (v bodových jímácích objektech řádově v setinách l/s). Zvodnění je vázáno zejména na polohu propustnějších písčitých jílu se šterkovou příměsí nacházejících se v hloubce 0,9 až 1,2 m pod povrchem. Proto dominantní roli na vodní bilanci na Milíčově mají povrchové srážky. Tím, že doplňování vodních zásob je závislé na množství povrchových srážek, je vysychání mokřadů přímým důsledkem svedení srážek kolem Přírodní památky do usazovací nádrže Šáteček (rybník Vrah) Obrázek 1 Mapa oblasti Milíčova. Vzhledem k tomu, že většina povrchových srážek z Milíčova Sever, ale i Milíčova Jih a Východ bude svedena stejným způsobem jako u původní zástavby Jižního Města do usazovací nádrže Šáteček (rybník Vrah), je zřejmé, že nová zástavba jen prohloubí negativní dopad původní zástavby na vodní bilanci.

2. *Dopady výstavby na Milíčově společnosti Skanska na vodní bilanci*

Společnost Skanska koupila bez výběrového řízení od MHMP neobhospodařovanou louku zásobující Milíčovské mokřady mezi původní zástavbou Jižního Města, svým pozemkem a Milíčovským lesem a rozhodla se zde na celkové ploše vybudovat nové sídliště srovnatelné počtem obyvatel s městem Jáchymov (téměř 3 000 obyvatel), ale na rozdíl od uvedeného města bez občanské vybavenosti. Dosud neobhospodařovaná louka značné plochy se v mezidobí za 30 let zmátžila a stala se přirozeným biotypem pro ohrožené druhy na jejím území, ale i důležitou zásobárnou čisté vody pro obojživelníky v přilehlých mokřadech a rybnících včetně území Přírodní památky a území Natura 2000. Svůj záměr investor rozdělil salámovou metodou na dvě oddělené části, na výstavbu Milíčov Sever, kde neproběhla EIA (Posuzování vlivu na životní prostředí) a na záměr Milíčov Jih a Východ, kde EIA proběhla.

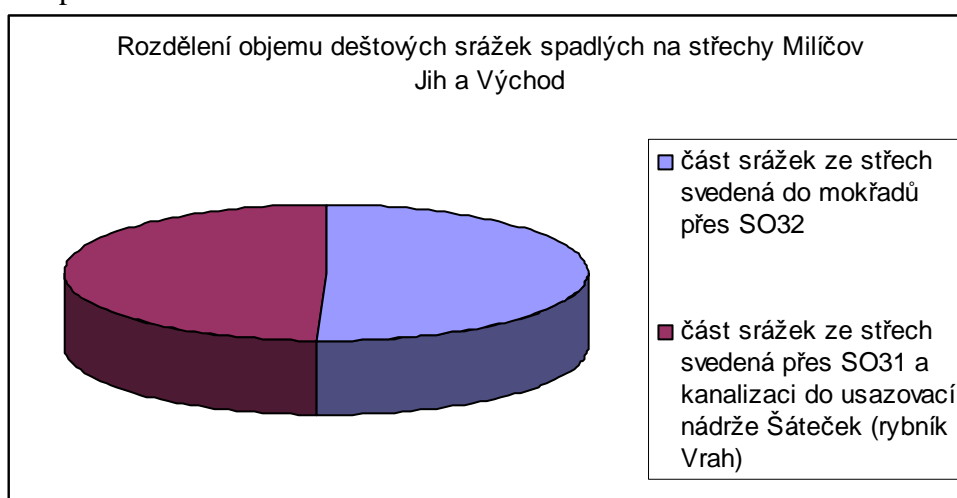
Na Milíčově Jih a Východ v rámci posuzování EIA bylo stanoveno, že dešťová voda bude rozdělena na:

- „čistou“ ze střech, která bude svedena přes novou retenční nádrž SO 32 v ochranném pásmu do mokřadů
- „špinavou“ vodu z komunikací a zpevněných ploch, která bude svedena přes novou retenční nádrž SO 31 do usazovací nádrže Šáteček (rybník Vrah) Obrázek 1 Mapa území výstavby s odvodněním na Milíčově.

Na Milíčově Sever bylo povoleno investorovi veškeré srážky svést do usazovací nádrže Šáteček (Vrah) mimo mokřady. Odvádí dešťovou vodu přesně stejným - dnes kritizovaným - způsobem, jaký použili před více než třiceti lety zakladatelé Jižního Města, a který je dnes předmětem hlavní kritiky z pohledu vysychání mokřadů. OS HJM vždy vystupovalo za nutnost zachovat veškerou stávající bilanci čisté vody pro mokřady, a proto jsme navrhovali,

aby investor buď zajistil aktivní vyčištění veškeré dešťové vody z území nové zástavby nebo vodu ze srážek nahradil například čistou vodou ze střech původní zástavby, která se též odvádí bez užitku.

Bohužel ani závazek oddělení dešťových srážek investor nezajistil na výstavbě Milíčov Jih a Východ pro všechny nové střechy. Pokud se podíváme na rozdělení srážek, je implementována velmi neúčinně, spíše symbolicky. Kvantifikovat lze objemový poměr přes plochu střech, dle Obrázek 2 Rozdělení dešťové vody ze střech výstavby Milíčov Jih a Východ na vodu, která je svedena do mokřadů, a na vodu promarněnou svedením do nádrže Šáteček (rybník Vrah). Plocha, z které jsou staženy dešťové srážky do rybníka Vrah bez oddělení vod, 832 ha, je zcela srovnatelná s plochou střech, na které je uplatněna oddělení 0,855 ha. Pokud zahrneme do posuzování i záměr Milíčov Sever, vychází celková plocha střech, na kterou je aplikována metoda separace menší než plocha střech, na kterou je metoda oddělení vod použita.

Obrázek 2 Rozdělení dešťové vody ze střech výstavby Milíčov Jih a Východ na vodu, která je svedena do mokřadů, a na vodu promarněnou svedením do nádrže Šáteček (rybník Vrah)

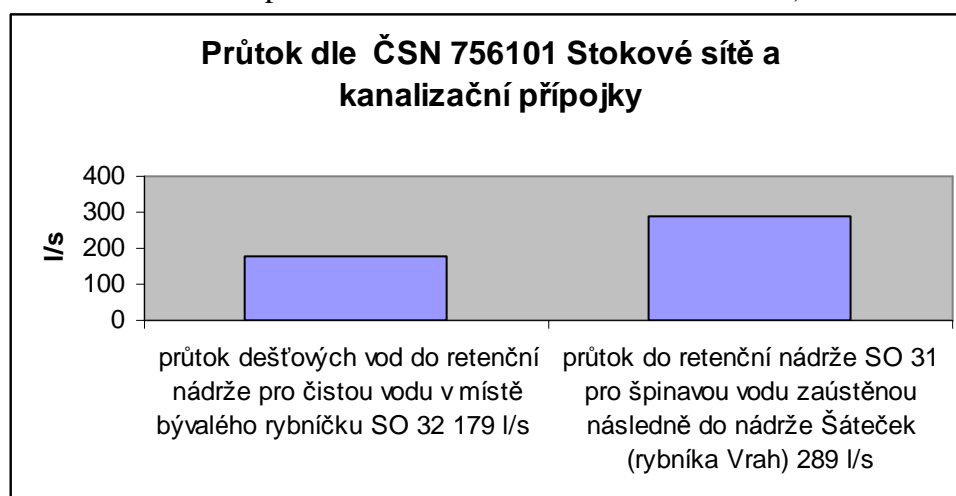
Náhrada zeleného porostu louky zpevněným povrchem z důvodu výstavby bude mít naopak za následek významné snížení přirozené současné retenční - zadržovací schopnosti území, které dle ČSN 756101 Stokové sítě a kanalizační přípojky na základě součinitele odtoku lze charakterizovat jako zrychlení 8x(zpevněné pozemní komunikace) až 9x(střechy) snížení schopnosti retence-zadržení srážek oproti současnému stavu – zelenému pásu.

Charakter ploch	součinitele odtoku
Střechy budov	0,9
Zpevněné pozemní komunikace	0,8
Nezpevněné pozemní komunikace	0,6
Zelené pásy	0,1

Tabulka 1 součinitel odtoku dle ČSN 756101 Stokové sítě a kanalizační přípojky

Pokud kvantifikujeme průtok oddělených dešťových vod [l/s] na základě intenzity náhradního zátěžového deště pro intenzitu návrhového deště 160 l/s/ha, vychází dle ČSN 756101 Stokové sítě a kanalizační přípojky pro průtok dešťových vod do retenční nádrže pro čistou vodu v místě bývalého rybníčku SO 32 179 l/s oproti průtoku do retenční nádrže SO 31 pro špinavou

vodu zaústěnou do nádrže Šáteček (rybníka Vrah) 289 l/s (Obrázek 3 Průtok dešťové vody v době pršení dle ČSN 756101 pro intenzitu návrhového deště 160 l/s/ha).

Obrázek 3 Průtok dešťové vody v době pršení dle ČSN 756101 pro intenzitu návrhového deště 160 l/s/ha

Z výše uvedeného vyplývá, že významnější část rychlých povrchových vod při dešti bude vyvedena mimo Milíčovské rybníky do rybníka Vrah (stejný způsob jako u původní zástavby Jižního Města) a tak nenávratně oproti stávajícímu stavu ztracena. Velmi negativní vliv má vysoký součinitel odtoku ze střech budoucích budov, který významně zrychluje tok. Rychleji odtékající voda do nádrže pro čistou vodu bude dle Tabulka 1 součinitel odtoku dle ČSN 756101 Stokové sítě a kanalizační přípojky, významně vymílat nečistoty z koryta přírodního příkopu a tak znečišťovat obsah nádrže SO32 v ochranném pásmu. Plánuje se sice zvětšení průtočného profilu přírodních příkopů, ale tento zvětšený profil nebude schopen kompenzovat devíti násobné zvětšení součinitele odtoku oproti stávajícímu stavu zeleného pásu. Zvětšení průtoku následně zvětší rychlost odtoku, která s kvadrátem zvětšuje kinetickou energii vody a tečné napětí, jež zrychluje vymílání nečistot. Tím, že nádrž SO32 bude prohloubena až do úrovně zvodnění a propustnějších vrstev, hrozí z důvodu výstavby kontaminace mokřadu a Milíčovského rybníka. Koncentrace škodlivin je dána poměrem uvolněných škodlivin na objem vody, a proto musíme především zajistit dlouhodobé zadržení-retenci vody a dostatečný profil, aby byla rychlost vody vždy pod hranicí vymílací profilové rychlosti a kritického tečného napětí. Na druhou stranu musíme mít zájem na tom, aby se uvolněné škodliviny mohly rozdělit do co největšího možného objemu vody. Proto celkové zvýšení rovnoměrného průtoku čisté vody z dobře retenovaného území, by naopak bylo velmi žádoucí právě z důvodu snížení koncentrace uvolňovaných škodlivin. Tak bychom se mohli přiblížit k situaci před vybudováním sídliště Kateřinky či Jižní Město, jejichž výstavba měla za následek výrazné omezení přirozeného přítoku vody do oblasti Milíčovských rybníků. Protože tento žádoucí postup je těžko realizovatelný, je alespoň zapotřebí zajistit pro Milíčovské rybníky, aby stávající špatný stav z důvodu nedostatku vody nebyl ještě více zhoršen.

Nelze souhlasit s názorem zástupce MHMP-OOP, že svedením vody mimo oblast bude zabráněno nežádoucímu lokálnímu odparu ze srážek zadržených vegetací. Výstavba způsobí kolísání teploty, v létě lokální zvýšení teploty v místě zástavby, které bude mít za následek rychlejší odpar v bezprostředním okolí zástavby včetně Milíčovských rybníků a lesa. Navíc tím, že bude vegetace pravidelně kosena a prořezávána, bude retenční schopnost zelených ploch ještě významněji oslabena, bude zvýšena rychlost odtoku a odpar oproti stávajícímu stavu.

3. Ohrožení živočichové a rostliny na Milíčově

Ohrožení živočichové a rostliny se nacházejí jak na území výstavby společnosti Skanska, tak i v mokřadu na severozápadním předpolí Milíčovského rybníka. Jsou chráněni spolu se svými stanovišti zákonem č. 114/92, a proto společnost Skanska požádala o Udělení výjimky z jejich ochrany zákonem pro níže uvedený výčet živočichů, pro stručnost uvádíme jen obratlovce. Správní orgány se odmítly zabývat udělením výjimky pro ohrožené rostliny, přestože jsme předložili podnět RNDr. Petra Petříka, PhD z Botanického ústavu ČSAV, viz Příloha. Dále se správní orgány odmítly zabývat výskytem obojživelníků přímo v místě plánované zástavby, ale jen v přilehlém mokřadu. Přitom je popsán v lokalitě pravidelný výskyt čolka obecného, skokana skřehotavého, kuňky ohnivá, skokana zeleného a dalších druhů Pelophylax v tůni v místě zástavby do roku 1993, kdy bylo ukončeno systematické pozorování. Správní orgány se zabývaly v řízení o udělení výjimky z ochrany ohrožených druhů výskytem pouze následujících chráněných živočichů, které jsou dle vyhlášky MŽP 395/1992 rozděleny dle závažnosti ohrožení na tři kategorie, my pro stručnost neuvádíme ohrožené druhy bezobratlých.

3.1 Ohrožené druhy

Ropucha obecná	-	Bufo bufo
Užovka obojková	-	Natrix natrix
Slavík obecný	-	Luscinia megarhynchos

3.2 Silně ohrožené druhy

Kuňka ohnivá	Bombina bombina
Skokan zelený	Rana kl. Esculenta
Čolek obecný	Triturus Vulgaris
Čolek velký	Triturus cristatus
Ještěrka obecná	Lacerta agilis
Slepýš křehký	Anguis fragilis
Ledňáček říční	Alcedo atthis

3.3 Kriticky ohrožený druh

Skokan skřehotavý	Rana ridibunda
-------------------	----------------

Česká legislativa nezná vyšší stupeň ochrany, než zajišťuje pro Kriticky ohrožené druhy vyskytující se na Milíčově. Navíc z evropského pohledu ochrany ohrožených druhů patří na Milíčově žijící kuňka ohnivá a čolek velký do Seznamu druhů živočichů a rostlin v zájmu společenství, jejichž ochrana vyžaduje vyhlášení zvláštní oblasti ochrany dle Přílohy II směrnice 92/43/EHS (Natura 2000).

Výjimka ze zákona byla vydána správním orgánem z důvodu bytové zástavby na Milíčově pro ohrožené druhy pravomocně, pro silně ohrožené druhy a kriticky ohrožené druhy dosud nepravomocně z následujících paradoxních důvodů:

- z ostatních naléhavých důvodů s výrazně převažujícím veřejným zájmem, které jsou ekonomické povahy, jež mají příznivé důsledky pro životní prostředí podle ustanovení § 56 odst. 3 písm. h),
- dále pak za účelem ochrany živočichů skokana skřehotavého a zeleného, kuňky obecné, čolka velkého a obecného a ledňáčka říčního a jejich stanovišť podle ustanovení § 56 odst. 3 písm. e) zákona

- pro účely opětovného osídlení určitého území populací slepýše křehkého a ještěrky obecné podle ust. § 56 odst. 3 písm. g) zákona

OS HJM považuje důvody uvedené pro udělení výjimky v rozporu s zákonnými podmínkami pro udělení výjimky. Zdůvodnění správního orgánu jsou účelová a neodpovídají situaci na Milíčově.

4. Stanovisko OS HJM ke zdůvodnění udělení výjimky ze zákona 114/92 (výňatek)

1. veřejný zájem nelze dle § 56 odst. 3 písm. h) zdůvodňovat souladem s územním plánem (viz zdůvodnění v Příloze 3). Většina zelených ploch v Praze leží v území dle územního plánu čistě obytném a není jisté ve veřejném zájmu, aby všechny tyto zelené plochy zmizely a byly zastavěny. Veřejným zájmem nemůže být jen maximalizace zisku investora v komerčním projektu, protože pak by termín veřejný zájem ztrácel význam. Nám jako veřejnosti nebylo umožněno se účinně a účelně vyjádřit k úpravám územního plánu, který dle investora stanovuje veřejný zájem, například na náš dopis ředitelce SURM Ing. Kubíkové v příloze článku Kam až vede lhostejnost - urbanismus, nebylo nikdy odpovězeno.

2. nebyly předloženy podklady, které by dokumentovaly:

- dopady jež mají příznivé důsledky pro životní prostředí podle ustanovení § 56 odst. 3 písm. h)
- zlepšení ochrany živočichů skokana skřehotavého a zeleného, kuňky obecné, čolka velkého a obecného a ledňáčka říčního a jejich stanovišť podle ustanovení § 56 odst. 3 písm. e) zákona
- na výskyt obojživelníků v místě zástavby již dříve upozorňovalo naše sdružení a žádalo o výsledky zpracovaného terénního průzkumu, protože sami zástupci sdružení pozorovali na místě zástavby výskyt ohrožených druhů. Nyní je náš podnět doplněn nezávislým systematickým pozorováním odborníka do roku 1993, který nebyl žádným dalším pozorováním potvrzen či vyvrácen. Žádáme proto o zjištění stavu výskytu obojživelníků v místě zástavby a v přilehlém okolí.

3. zdůvodnění pro účely opětovného osídlení určitého území populací slepýše křehkého a ještěrky obecné podle ust. § 56 odst. 3 písm. g) zákona považujeme za zcela účelové, protože nová zástavba nenabízí nic víc, než je současný suchý městský biotop na Jižním Městě, největšího sídliště ČR, jehož rozšiřování naopak vede k degradaci mokřadů na Milíčově. Po konzultaci se zástupcem České herpetologické společnosti o výstavbě na Milíčově uvádíme následující zjištění:

- současný stav biotopu na Milíčově je z pohledu výskytu slepýše křehkého ideální, protože ve východní části v místě navážky nachází slunná místa a na druhou stranu v místě deprese, jižní a západní straně nalézají vlhkou loukou porostem velmi blízké říční nivě. Likvidace prostředí v místě zástavby svým charakterem blízké říční nivě bude mít negativní vliv na jeho výskyt, který bude umocněn tím, že nebude schopen nacházet úkryty, aby nebyl rušen právě z důvodu sekání porostu
- terénní průzkum dnes ukazuje, že výskyt ještěrky obecné se v Praze postupnou urbanizací snižuje, přestože se města rozšiřují a vznikají nová suchá místa, která by mohla teoreticky být pro ještěrku vhodným stanovištěm. Samotný nepočetný výskyt ještěrky obecné v zástavbě Jižního Města, která svým charakterem odpovídá i biotopu plánované zástavby Milíčov společnosti Skanska ukazuje, že předpoklady jejího znovunavrácení se neopírají o zjištění stavu. Ještěrka obecná je velmi citlivá na rušení, například k páření potřebuje několik hodin a pokud je rušena psy tak se nespáří. Příkladem je zničení hojné kolonie ještěrek obecných na Zbraslavi z důvodu vybudování kynologického střediska.

4. zcela ignorován nárůst počtu obyvatel o téměř 3 000 a z toho vyplývající vliv člověka. Jako příklad uveďme stovky psů, kteří budou vyhledávat skryté živočichy (ještěrky, slepýše) a aktivně rušit obojživelníky. Nemluvě o rušení živočichů několika tisíci nových obyvatel. Budou narušeny přirozené skrýše, chránění ohrožení živočichové budou vystaveni útokům přemnožených krkavců.

5. zcela chybí rozdělení vlivu zástavby na území investora s výstavbou mimo území investora. Obnova retenčního rybníčku a většina svodových příkopů je plánována mimo území investora a mohla by být realizována nezávisle na výstavbě MHMP. Výstavba retenčního rybníčku a jeho parametry jsou nastaveny z důvodu snížení negativního dopadu výstavby (zrychlení odtoku srážek ze střech) oproti stávajícímu stavu a zamezení povodňové vlny z důvodu výstavby. Z výše uvedeného je zřejmé, že se správní orgán nezabýval nalezením jiného šetrnějšího způsobu řešení, což mu ukládá zákon

6. samotná výstavba na území investora svým charakterem má stejné negativní dopady jako stávající zástavba Jižního Města. Odkaz na oddělení vod do území nové potřebné srážky nepřivede, naopak část srážek bude svedena mimo území do retenční usazovací nádrže Šáteček (rybníka Vrah) a v celkové vodní bilanci mokřadů bude chybět. Navíc separace vody se týká jen poloviční plochy střech nové zástavby. U ostatních střech tak jako na Milíčově I a původní zástavbě bude voda svedena do nádrže Vrah mimo oblast. Pokud by se správní orgán zabýval naším podnětem, tak by jistě k takovým zjištěním dospěl a mohl by diskutovat, zda je či není pro obojživelníky prospěšné, že v budoucnu budou mít méně čisté dešťové vody, než je tomu nyní.

7. tím, že správní orgán nezjistil stávající výskyt živočichů a rostlin přes námi předložené podklady, nezajistil terénní průzkum ani pro chráněné živočichy a rostliny (viz podklad dr. Petříka), postupuje v rozporu s ustanovením § 3 správní řád 500/2004 „Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2“

5. Matoucí informování veřejnosti radnicí Prahy11 o výstavbě na Milíčově Sever a Jih

K ekologickým dopadům výstavby na Milíčově za starostování Bc. Mlejnského se prakticky veřejně za vedení radnice vyjadřuje jen pan Daniel Urban:

- zástupce radnice Prahy 11 při projednávání EIA na Milíčov Jih
- předseda výboru územního rozvoje a životního prostředí
- předseda Občanského sdružení Tarrouca

5.1 Informace z Klíče 10/2007

V roce 2007 se obrátila Iniciativa zastupitelů MČ Praha 11 za udržení přírodního prostředí na starostu MČ Praha 11, Bc. Mlejnského se svým znepokojením viz Klíč 10/2007: „*Součástí této stavby je však i vybudování sběrného kanálu, do něhož budou odváděny veškeré dešťové vody z území budoucího sídliště Milíčov Sever*“. *Kanál bude téměř 1,3 km dlouhý a povede podél stávajících rybníků a bude ústít až do posledního, nejnižší položeného milíčovského rybníka Vrah. Je tedy zřejmé, že dnešní dešťová voda, kterou je celá rybníční soustava napájen, a již do rybníků nedoteče, a tedy je velké nebezpečí jejich vysychání.*“

Citujme odpověď pana Urbana na výše uvedenou Iniciativu zastupitelů k dopadům výstavby na Milíčově Sever z časopisu Klíč 10/2007: „*Obavy opozičních zastupitelů vycházejí především z neznalosti celého problému. Nakládání s dešťovou vodou je velký problém každé nové výstavby. Řešením bývá svedení do kanalizační sítě, kdy je voda odváděna i kilometry daleko. Přesně tak je postaveno celé Jižní Město. Právě z iniciativy výboru pro územní rozvoj*

a životní prostředí investor přehodnotil původní záměr, a zvolil k životnímu prostředí mnohem ohleduplnější řešení. Znamená zachycování dešťových srážek v maximální možné míře a navíc s nimi pracuje ve dvou samostatných režimech. Srážky svedené ze střech budov bude zachycovat nově zbudovaná retence na místě bývalé tůně a obnovena vsakovací strouha je odvede do Milíčovského rybníka. Znečištěná voda z komunikací bude odvedena z nejcennějšího území a po dočištění svedena tamtéž. Tím zajistíme kvalitu vody v celém systému, který je napájen především z pramenů. Navržené řešení je velkým vítězstvím městské části. Mohu s čistým svědomím prohlásit, že stav systému Milíčovských rybníků a mokřadů bude po dokončení obytného souboru Milíčov výrazně lepší než v současnosti.“

5.2 Informace z tabule OS Tarrouca o projektu Domov Milíčov, generální sponzor společnost Skanska vyvěšené na Milíčově: Co se s tím dá dělat (2007)

Citujme z informační tabule vyvěšená OS Tarrouca pod heslem: „Co se s tím dá dělat. Jak už bylo řečeno, hlavním problémem je, že les a mokřad, jednoduše řečeno, vysychá. Musí tedy dojít k zajištění zvýšení přítoku vody do lokality. To se nám již částečně podařilo zajistit. Přesvědčili jsme společnost Skanska, investora blízké výstavby a s podporou starosty MČ Praha 11, pana Dalibora Mlejnského, se podařilo zajistit velmi šetrný způsob odvádění dešťových srážek do Mokřadů. Další kroky ale ještě musí následovat. Projekt „Domov Milíčov“ vznikl za podpory Nadace Partnerství a společnosti Skanska v programu Strom života.“

Na projekt „Domov Milíčov“, financovaného za podpory společnosti Skanska v programu Strom života, byla uvolněna částka 100.000 Kč, z celkového rozpočtu 216.000 Kč.

5.3 Vyjádření OS HJM k prezentaci stavby MČ Praha 11 za starostování Bc. Mlejnského

- V časopisu Klíč jsou podávány zkreslené informace panem Urbanem a společností Skanska. Příkladem je nepravdivé vyjádření pana Urbana uveřejněné v Klíči 10/2007 o svedení dešťových vod z střech na území výstavby Milíčov Sever do Milíčovského rybníka, které je v rozporu s tehdy již vydaným Rozhodnutím o umístění stavby „Obytný soubor Milíčov, Praha 11“, č.j. S-MHMP 21530/2006/OST/Fr.:

- V rámci výstavby sídliště Milíčov Sever, bude veškerá dešťová voda svedena mimo mokřady přes kilometr dlouhou dešťovou kanalizaci až do rybníka Vrah, přesně tak jak bylo v Otevřeném dopise popsáno Iniciativou zastupitelů MČ Praha 11, stačí nastudovat Uzemní rozhodnutí pro Milíčov Sever
- Řešení, které pan Urban popisuje na území Milíčov Sever bude ve skutečnosti realizováno jen na části území Milíčov Jih a Východ a to ještě částečně, jen na poloviční ploše střech. Navržené řešení je jen marketingovým trikem pro veřejnost. Řešení odvodnění do mokřadů bylo požadováno až v rámci posuzování EIA na Milíčov Jih a Východ.
- Prameny v oblasti jsou úzce spojeny s povrchovými srážkami, takže jejich odvedení významně sníží výšku podzemní vody (viz vysvětlení hydrologa Dr. Vitvara) a v konečném důsledku na výskyt ohrožených živočichů
- Klademe si otázku: „Proč představitel radnice nepravdivě informuje v Klíči občany a zastupitele o svedení dešťových srážek na Milíčově Sever na otevřený dopis zastupitelů MČ Praha 11?“ Jak může radnice Prahy 11 přijímat správná rozhodnutí, když sama není dobře informována o stavu a jak občan má věřit jejím představitelům.

Je velmi znepokojující, že občané Prahy 11 a zastupitelé byli v Klíči 10/2007 nepravdivě informováni o způsobu odvodnění srážek z území výstavby na Milíčově Sever předsedou výboru územního rozvoje a životního prostředí v Praze 11 a zcela účelovým způsobem v

rámci následné inzerce společností Skanska v časopisu Klíč. Občanským iniciativám ani jinému opozičnímu hlasu nebyl dán v časopisu Klíč prostor k reakci.

6. Závěr

Na závěr bychom rádi poděkovali hydrologu RNDr. Tomáši Vitvarovi, PhD, členu sekce Vodních zdrojů při IAEA ve Vídni (agentura OSN), za přípravu odborné argumentace pro OS HJM a a analýzu podkladů pro správní řízení a ocitovali jeho shrnutí dopadů výstavby Milíčov společnosti Skanska: *„Náhrada vegetace výstavbou poškodí přirozený hydrologický cyklus oblasti. Důsledkem podstatného snížení přirozené akumulace v nasycené i nenasycené zóně a vegetaci v době mezi dešti bude střídání přívalových povrchových odtoků se suchými obdobími, během nichž ovšem bude chybět podpovrchová voda, která během deště nemohla dostatečně infiltrovat. Tím se popře klíčový význam přirozené retence podpovrchové vody pro udržování dlouhodobé vyrovnané vodní bilance. Kdyby byla úvaha zástupců MHMP-OOP správná, mohly by regiony s nedostatkem vody zvýšit výtěžnost vodních zdrojů jen tím, že by likvidací vegetace snížily odpařování (ztráty). Bohužel příklad rozšiřování pouští z důvodu likvidace vegetace vyvrací tyto úvahy. Zamezení odparu z vegetace s výstavbou povede jen ke zvýšení lokální teploty a odparu v okolí, nejvíce v blízkých mokřadech.“*

Z výše uvedeného je zřejmé, že tolik potřebné vody pro ohrožené obojživelníky bude v důsledku výstavby méně než v současnosti a že budou jen prohloubeny veškeré negativní dopady na životní prostředí vyvolané výstavbou Jižního Města a sídliště Kateřinky.

Je velmi smutné, že občané dostávají zcela zavádějící informace od představitelů radnice MČ Praha 11 ve věcech, které byly správními orgány jednoznačně rozhodnuty a rozhodnutí nabyla právní moci. Možná ještě více znepokojivé je, že zcela evidentní chybu ve sdělení představitele radnice nikdo ze zodpovědných orgánů nekorigoval, takže občané Prahy 11 jsou opět mylně informováni.

Příloha

Opětovné vyjádření k dokumentaci EIA Obytného souboru – Milíčovský háj jih a východ vypracované firmou AQUATEST, a.s. v roce 2007, k stanovisku MŽP č.j. 500/1043/543/503 21/08 a k stanovisku CHKO Český kras č.j. 03055/CK/2008, 00337/CK/2008

Níže uvedené připomínky se týkají převážně zpracovaného floristického a geobotanického průzkumu na lokalitě uvedené v Dokumentaci záměru - EIA (Vávra 2007), vyjádření MŽP ze dne 25. 9. 2008. a CHKO Český kras č.j. 03055/CK/2008, 00337/CK/2008 z 13.10. 2008.

Je opětovně doloženo, že flóra a vegetace v okolí a přímo v PP Milíčovský les a rybníky velmi výrazně trpí především dopady houstnoucí zástavby a s ní spojenou degradací (tj. eutrofizací, vysušováním a invazí nepůvodních druhů rostlin). Tyto negativní vlivy mají za následek mizení vzácných a na antropogenní zásahy citlivých druhů cévnatých rostlin. V relativně nedávné minulosti (konec 80. let minulého století, viz literatura) zde byly potvrzeny dva kriticky ohrožené taxony, 4 silně ohrožené, 13 ohrožených a 17 vzácnějších taxonů vyžadujících další pozornost. Z toho jsou 3 kriticky ohrožené a 6 silně ohrožených podle přílohy vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb. a další 4 chráněny podle mezinárodních konvencí CITES (viz tabulka). Pouze šestnáct z nich bylo při vlastním průzkumu v létě 2008 potvrzeno, což velmi pravděpodobně může svědčit o pokračujícím nepříznivém antropogenním vlivu (zejména rozrůstající zástavba a rozvoj infrastruktury bez následných kompenzací volně ponechaných ploch). Na druhé straně zde bylo v roce 2008 nově nalezeno 6 ohrožených taxonů a 5 vyžadujících další pozornost (metodika podle Holuba & Procházky 2000), což dokládá nutnost podrobného průzkumu v celém okolí k podchycení cenných zbytků přírodních ploch, které nenávratně mizejí. Nově byly potvrzeny (za vědeckým jménem následuje stupeň ohrožení): *Aphanes arvensis* C3, *Carex pseudocyperus* C4, *C. riparia* C4, *Epilobium obscurum* C3, *Filago arvensis* C3, *Vulpia myuros* C3, *Hieracium rothianum* C3, *Leersia oryzoides* C3, *H. glomeratum* C4, *Schoenoplectus lacustris* C4 a *Zannichellia palustris* C4, Celkem tedy v tomto území nachází svůj biotop 27 nějakým způsobem ohrožených nebo přírodovědně a ochránářsky hodnotných taxonů rostlin, které na sebe jistě váží další vzácné organizmy a vyskytují se v hodnotných biotopech. Z toho plyne, že je velmi pravděpodobné, že další taxony lze očekávat při podrobnějším průzkumu bezprostředně navazujících lokalit.

Vědecký název dle Kubáta et al. (2002)	Stanoviště**	Status druhové ochrany*
<i>Dianthus superbus</i> subsp. <i>superbus</i>	Lesy	C1, §2
<i>Campanula cervicaria</i>	Lesy	C1, §2
<i>Allium angulosum</i>	Vlhké louky	C2, §2
<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Vlhké louky	C2, §3 potvrzen ještě v roce 1996
<i>Lythrum hyssopifolia</i>	Vodní nádrže	C2
<i>Centaurea pulchellum</i>	Vodní nádrže	C2
<i>Clematis recta</i>	Teplomilné lemy	C3, §3
<i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>majalis</i>	Vlhké louky	C3, §3, CITES
	Vlhké louky	C3, §3, CITES potvrzen dr. Vávrou v roce 2007.
<i>Platanthera bifolia</i>		
<i>Carex hartmanii</i>	Vlhké louky	C3
<i>Carex umbrosa</i>	Vlhké louky	C3
<i>Scorzonera humilis</i>	Vlhké louky	C3
<i>Stellaria palustris</i>	Vlhké louky	C3
<i>Potamogeton lucens</i>	Vodní nádrže	C3 potvrzen 2008
<i>Butomus umbellatus</i>	Vodní nádrže	C3
<i>Myosurus minimus</i>	Vodní nádrže	C3
<i>Agrimonia procera</i>	Ostatní	C3 potvrzen 2008

<i>Carex elata</i>	Vlhké louky	C3 potvrzen 2008
<i>Lilium martagon</i>	Lesy	C4a, §3 potvrzen 2008
<i>Cornus mas</i>	Lesy	C4a, §3
<i>Listera ovata</i>	Vlhké louky	C4a, CITES
<i>Epipactis helleborine</i> subsp. <i>helleborine</i>	Lesy	C4a, CITES potvrzen 2008
<i>Valeriana dioica</i>	Vlhké louky	C4a potvrzen 2008
<i>Carex cespitosa</i>	Vlhké louky	C4a
<i>Carex disticha</i>	Vlhké louky	C4a potvrzen 2008
<i>Galium boreale</i>	Vlhké louky	C4a potvrzen 2008
<i>Centaurium erythraea</i>	Vlhké louky	C4a potvrzen 2008
<i>Eleocharis mamillata</i> subsp. <i>mamillata</i>	Vodní nádrže	C4a
<i>Carex bohemica</i>	Vodní nádrže	C4a potvrzen 2008
<i>Batrachium circinatum</i>	Vodní nádrže	C4a potvrzen 2008
<i>Silene noctiflora</i>	Lesy	C4a potvrzen 2008
<i>Ulmus minor</i>	Lesy	C4a potvrzen 2008
<i>Myosotis sparsiflora</i>	Lesy	C4a
<i>Carex otrubae</i>	Vlhké louky	C4a potvrzen 2008
<i>Hieracium cymosum</i>	Teplomilné lemy	C4a potvrzen 2008

*Taxony jsou řazeny podle stupně ohrožení (C1 – kriticky ohrožené, C2 – silně ohrožené, C3 – ohrožené, C4a – vzácnější taxony vyžadující další pozornost – méně ohrožené) podle Holuba & Procházky (2000), připojen je rovněž kód stupně ohrožení podle přílohy vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (§2 – silně ohrožený, §3 – ohrožený) a dále je uvedeno, zda druh je chráněn podle Washingtonské úmluvy (CITES). Tabulka sestavena na základě rešerše citované literatury.

**Vazba na biotopy sestavena podle Katalogu Biotopů (Chytrý et al. 2001).

V bezprostředním okolí plánované stavby se tedy v nedávné minulosti vyskytovaly a ještě vyskytují zákonem chráněné nebo jinak pro ochranu přírody cenné druhy cévnatých rostlin. Z uvedeného rovněž vyplývá, že ohrožená flóra je vázána především na vodou ovlivněné biotopy (volná vodní plocha, vlhké louky a ostřicové porosty apod.). Takové biotopy se vyskytují na území plánované zástavby (tzv. severní předpolí Milíčovského lesa uváděné ve studii Vávry 2007) a stavební činnost by znamenala jejich nevratný zánik spojený s odvodněním lokality.

Investorem nebylo přesvědčivě doloženo, že navrhované „řešení“ dopadů připravované zástavby, spočívající ve svedení dešťových srážek z výstavby přímo do rybníka, nezasáhne vodní režim lokality. Navíc záměr je v rozporu s odbornými názory na fungování vody v naší krajině (viz vyjádření dr. T. Vitvara ze sekce Vodních zdrojů při IAEA).

Opakovaně zdůrazňuji skutečnost, že ačkoliv byl v příloze č. 9 zpracovatelem posudku (viz Vávra 2007, str. 12) uveden vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*), v závěrečném shrnutí (str. 20) stejného materiálu tento taxon již není zmíněn. Jedná se o druh ohrožený podle přílohy vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a chráněný rovněž podle Washingtonské úmluvy (CITES). Na tento taxon je třeba podat žádost o udělení výjimky ze zákona č. 114/1992 Sb., ve smyslu ustanovení § 56 zákona! Dosud se tak nestalo a upozorňuji, že se rozhodně v tomto případě nejedná o taxon vázaný na antropogenní biotopy, kterému by mohly napomoci budoucí stavební práce.

Vzhledem k uvedeným nedostatkům doporučuji provést na území zamýšleného obytného souboru – Milíčovský háj jih a východ v Praze dodatečně podrobný floristický a vegetační průzkum, který by zahrnoval také současný stav lokality PP Milíčovský les a rybníky i s jejich bezprostředním okolím. S ohledem k sezónnímu vývoji mokřadní a vodní vegetace doporučuji provést jak jarní tak pozdně letní šetření.

RNDr. Petr Petřík, Ph.D.
Botanický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.
Zámek 1, 252 43 Průhonice

Praha 19. 10. 2008

Citovaná literatura

- Holub J. & Procházka F. (2000): Red list of vascular plants of the Czech Republic – 2000. – Preslia 72: 187–230.
- Hroudová Z. & Hrouda L. (1992): Květena a vegetace chráněného přírodního výtvoru Milíčovský les a rybníky. – Natura Pragensis 8: 85–130.
- Chytrý M., Kučera T. & Kočí M. [eds] (2001): Katalog biotopů České republiky. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- Kubát K., Hrouda L., Chrtěk J. jun., Kaplan Z., Kirschner J., Štěpánek J. & Zázvorka J. (eds) (2002): Klíč ke květeně České republiky [Key to the flora of the Czech Republic]. – Academia, Praha.
- Špryňar P. & M. Řezáč (1996): Výskyt a ohrožení kapradiny *Ophioglossum vulgatum* v Praze v minulosti a v současnosti s poznámkami k celkovému stavu jeho lokalit, Muzeum a současnost, Roztoky, 10 (1996): 69–82.
- Vávra J. (2007): Obytný soubor Milíčovský háj jih a východ. Milíčov-Skanska-Biologické hodnocení. Závěrečná zpráva. Příloha č. 9. – Aquatest, a.s. pp. 43.

Kam až vede lhostejnost – urbanismus

Mgr. Zdeněk Kvítek, PhD

Občanské sdružení Hezké Jižní Město IČ 266 75 170

Motto: „Dokud nebudou občané pravdivě informováni o stavu životního prostředí, nebudou důrazně požadovat jeho účelnou a účinnou ochranu, a dokud nebudou občané důrazně požadovat účelnou a účinnou ochranu životního prostředí, nebudou o jeho stavu pravdivě informováni.“

Úvod

Možná si řeknete, proč se vracet na výstavbě Milíčově,

- k průběhu navyšování koeficientů
- územnímu a stavebnímu řízení,

když se již staví.

Důvod je jednoduchý, když už nic jiného, tak je zapotřebí se z Milíčova poučit a dohnat k zodpovědnosti ty, kteří za stávající podobu výstavby na Milíčově nesou zodpovědnost, protože pokud tak neučiníme, tak další obdobnou kauzu Milíčov příště budeme mít před svými okny. A budeme se jen všemu divit a rozčilovat, ale již bude dopředu rozhodnuto o nás bez nás. Samotná kauza Milíčov ještě nekončí, v současnosti ji řeší naše správní soudnictví.

Na Milíčově byl na počátku připraven renomovanými architekty bytový projekt, který předpokládal bydlení na Milíčově nové kvality ve viladomech v zahradách s občanskou vybaveností. Též byl plánován rozsáhlý park, který měl být přirozeným přechodem s Milíčovským lesem a novou kvalitou kontrastovat se stávající zástavbou a tak ji vhodně doplňovat. Po volbách, kdy zvítězila ODS, bohužel došlo k přehodnocení priorit a základním parametrem se stal zisk pro investora. Pod vedením ODS na Praze 11, starostka Marta Šorfová a i samotné Praze, prosazováno Ing. Janem Bürgermeisterem, došlo k opakovanému navyšování koeficientů míry využití území, takže nová zástavba bude na rozhraní mezi novou a starou zástavbou vyšší než výstavba původní. Došlo ke snížení rozlohy zeleně a prodejem pozemku ve vlastnictví MHMP společnosti Skanska se námi zvolení představitelé zbavili možnosti ovlivnit výstavbu na Milíčově ve prospěch obyvatel Jižního Města. Na naše požadavky jasné strategie definované v dopisech SURM Ing Kubíkové nebylo zpracovatelem územní dokumentace reagováno, příklad dopisu Příloha – Otevřený dopis ředitele SURM. Výsledkem je přehuštěná výstavba na Milíčově společností Skanska bez občanské vybavenosti.

Bezradnost a nekoncepčnost územního rozvoje MČ Praha 11 je vidět i na příkladu současného dodatečného zajišťování školky pro nové předškoláky na Milíčově. My z OS Hezké Jižní Město (HJM) jsme upozorňovali na nedostatečnou kapacitu mateřských školek ještě v rámci EIA (viz Příloha – EIA) a územního řízení, kdy bylo možno začlenit výstavbu školky na území investora. To by mu sice snížilo zisk z prodeje bytů, ale splnil by zákonné povinnosti. Z nepochopitelných důvodů tento zákonný požadavek nebyl po investoru nárokován zástupci MČ Praha 11. Nejenže radnice Prahy 11 nepožadovala výstavbu školky po investoru na jeho území, ale ani nemá na školku finanční prostředky a na území investora není „volné“ místo.

A tak radnice záplatuje tento průšvih prodejem pozemku pro výstavbu mnohapatrové budovy s bytovými jednotkami v původní zástavbě s břemenem jednoho patra pro mateřskou školu. Přitom stavba je plánována v území, kde s takovou výstavbou nebylo počítáno (ani například při výpočtu hluku v příjezdových komunikacích). A toto je jen začátek neblahého odkazu výstavby Milíčov společnosti Skanska pro Jižní Město, protože město srovnatelné počtem

obyvatel s Jáchymovem bez občanské vybavenosti nemůže dlouhodobě sloužit svému účelu ve stávající podobě.

Samozřejmě existují nástroje pro zajištění dlouhodobého udržitelného územního rozvoje jako je z pohledu Stavebního zákona Regulační plán nebo z pohledu zákona 100/2001 životního prostředí Strategická EIA (SEA). Nebo je možné chránit občany vyhlášením Tichých zón pro bytovou zástavbu, což je dokonce doporučováno Směrnicí EU. Jenže všechna tato opatření by omezila moc místních mocipánů a jejich chleboďárců. Proto jediným krédem politiků je prodat co se dá v území v krátkém období jejich mandátu a účelově měnit územní plán, aby zisky chleboďárců byly maximální. Dlouhodobý rozvoj města přesahující dobu mandátu politiků, například dopad výstavby na okolí, není pro politiky motivační, a proto ani zajímavý.

Role politiků

Ještě možná lze pochopit zaměstnance společnosti Skanska, že prosazují záměr, jehož jediným kritériem je maximalizace zisku, na druhé straně je zcela nepochopitelné, že jim to bylo úředníky a především politiky umožněno. Nastal i případ, že byl nepohodlný úředník odejit. Za územní rozvoj je zodpovědný z titulu své funkce starosta. Je proto zcela nepochopitelné, proč za starostování Ing. Jiravy mohla rada odmítat snahy o navyšování koeficientu míry využití území a proč nebyly hájeny zájmy Jižního Města za vlády ODS v období starostování paní Šorfové a Bc. Mlejnského v následujících bodech:

- Opakovaně bylo schvalováno navyšování koeficientu míry využití území a snižovány koeficienty zeleně v rozporu se zamítavým stanoviskem odborných útvarů MČ Praha 11 (do doby, než byla odvážná vedoucí odboru odejita)
- Dovolili MHMP prodej jeho pozemků investorovi a tak ztratili možnost aktivně ovlivnit budoucí záměr (ODS a ČSSD mělo v Praze většinu)
- Dovolili investorovi, aby si mohl zahrnout do svého záměru i plochu stávajícího již existujícího parku ze tří stran vymezeného stávající zástavbou jen proto, aby na svém území mohl investor postavit hustší bytovou zástavbu a přitom splnit požadovaná kritéria na plochu zeleně
- Nehájili aktivně prostřednictvím svých útvarů zájmy Jižního Města ve správních řízeních jako účastníci

Podívejme se na přínosy záměru

Ocitujme přínosy stavby z Odůvodnění Rozhodnutí o umístění stavby „*Při projednávání dokumentace s Městskou částí Praha 11 s ohledem na územní rozvoj se žadatel ve smlouvách s MČ Praha 11, ..., zavázal k finančním příspěvkům pro financování hřiště, ..., (pozemek podél ulice Novomeského, severně od střední školy), dále hřiště, ..., vnitroblok Bohúňova-Jažlovická, k realizaci cyklistické stezky v délce 220 m a zastávkového přístřešku a označníku MHD v ul. Novomeského.*“

Podívejme se na negativa záměru

Vyjádření prof. Ing. Arch. Karla Maiera, CSc. vedoucí ústavu prostorového plánování při ČVUT

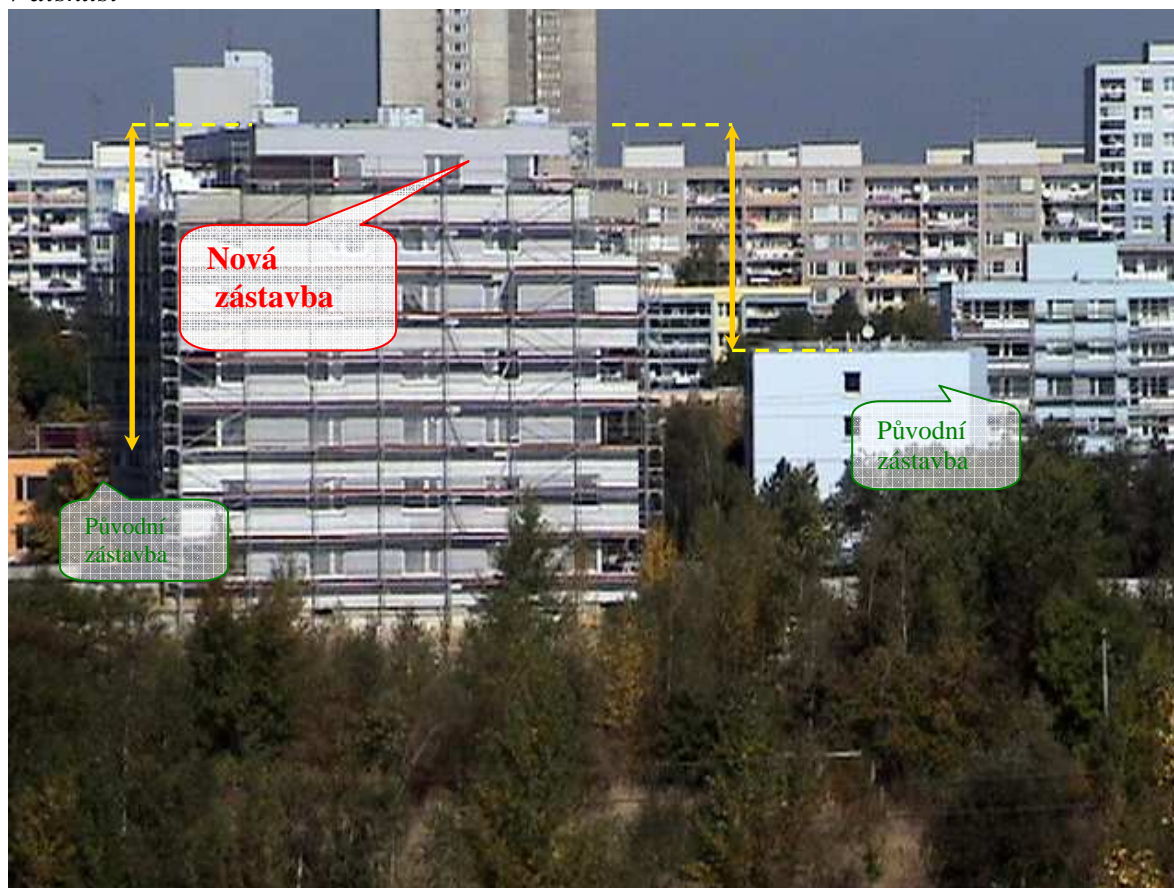
Pan profesor považuje navýšení koeficientů míry využití území a výstavbu bez občanské vybavenosti za ztracenou šanci pro Jižní Město. Své obavy popsal ve svém článku „Bída

sídlitního urbanismu“pro časopis Architekt č. 3, 2005, který je součástí tohoto sborníku, následující článek.

Následně reagoval pan profesor v časopisu Architekt 6-7, 2005 na polemiku architekta investora a ředitelky SURM paní Ing. Kubíkové. Úryvky z jeho článku zde uvádíme pro dokreslení situace:

„Bída číslo 1 – Nedostatečné Informace:

„Není totiž v našich krajích zvykem, aby se úplné projekty připravené k realizaci prezentovaly v diskusi“

Obrázek 1 Pohled z Milíčovského vrchu na objekt Milíčov Sever

Bída číslo 2 – Zmatení rolí a mlžení:

*„Ve snaze obhájit svůj projekt (a tím i urbanisticky problematické zadání) pan architekt uvádí některé problematické údaje. Tvrdí, že v projektu jsou domy převážně tří až maximálně pětipodlažní. Na přiložených vizualizacích ale žádný třípodlažní dům není a těch pětipodlažních je docela dost (viz obrázek č.1 Pohled z Milíčovského vrchu na objekt Milíčov Sever). **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** Zavádějící jsou pohledy/řezy, které mají čtenáře ubezpečit, že navrhované domy jsou podstatně nižší nežli okolní zástavba. Jako pozadí je totiž znázorněna silueta sídliště. Pokud se ale přijdete podívat na místo, zjistíte, že se sídlitní zástavba postupně směrem k okraji snižuje a že panelové domy v bezprostředním dotyku s nově projektovanou lokalitou jsou čtyřpodlažní s technickým podlažím, tedy přinejmenším stejně vysoké, ale spíše ještě o podlaží nižší nežli to, co vidíme na vizualizacích. Kompoziční princip snižování zástavby, který se tu podařilo udržet i v minulých dobách sídlitního demonstruje, není dodržen.“*

Bída číslo 3 – Rezignace:

„Jasně ji lze cítit z vyjádření ředitelky SURM MHMP Ing. Kubíkové. Prostě akceptuje, že na okrajové sídliště patří jen levné byty se standardem nižším než do Břevnova či Košíř (mimořádně Břevnov a Košíře jsou historicky spíše chudší pražská předměstí). ... Opravdu se snažím na příkladech ukázat bídu urbanismu na sídlišti vystaveném zájmu investorů a nedostatku vize či koncepce““

Vyjádření architekta Jiřího Lasovského, jeden ze spoluzakladatelů Jižního Města

Poměry na radnici MČ Praha 11 ohledně výstavby na Milíčově popsal pro deník E15, 23.5.2008 i architekt Jiří Lasovský, který se v šedesátých letech podílel na přípravě urbanistického plánu Jižního Města a dnes radí radnici Praha 11, který na otázku, zda by se mohl zvýšit zájem developerů o další lokality, které neslibují tak vysokou rentabilitu s tím, jak ubývá volných pozemků, uvedl: *„To je příliš nezajímá. Tady je příklad. Překrásné území Milíčovského lesa, kde je dokonce chráněná krajinná oblast. Bylo zde volné území, ideální pro stavbu nízkopodlažního rodinného bydlení. Ne. Koupil si to jeden developer (Skanska - pozn. red.) a staví tam převyšované domy s naprosto nesmyslnou orientací. Snažili jsme se tomu v našem poradním sboru na radnici zabránit. Nastaly takové tlaky, že se s tím nedalo nic dělat.“*

Vyjádření OS HJM k zástavbě

Vzhledem k tomu, že Ing. Světlana Kubíková, bývalá ředitelka sekce Útvar rozvoje města MHMP, která byla zodpovědná za schvalování navyšování míry využití území na Milíčově, nekomunikovala s OS HJM, obrátili jsme se na paní ředitelku i prostřednictvím otevřeného dopisu Příloha – Otevřený dopis ředitelce SURM, který byl otisknut v časopisu Architekt 6-7/2005

Negativní dopady výstavby specifikované OS HJM jsou popsány v Příloha – EIA.
Citujme i odborníky v oblasti urbanismu, kteří se k problematice výstavby Milíčova vyjádřili:

Závěr

Výstavba na Milíčově je smutnou kapitolou Jižního Města. Vzhledem k tomu, že podle územního plánu je území čistě obytné na většině zelených ploch Jižního Města, může se situace s Milíčovem opakovat kdekoliv. Dokonce v původní zástavbě nejsou koeficienty míry využití území stanoveny, takže intenzita zástavby na těchto plochách není územním plánem žádným způsobem limitována. Regulační plán územního rozvoje si nikdo z mocných nepřejde, protože by dnes volný prostor pro rozhodování více limitoval.

Příloha – Otevřený dopis ředitelce SURM**k rukám:**

Ing. Světlana Kubíková
ředitelka Sekce Útvar rozvoje města
Magistrát hl. m. Prahy
Hradčanské nám. 8
118 54 Praha 1

V Praze 23 května 2005

Věc: Otevřený dopis OS HJM, zaslaný do časopisu Architekt č 6-7/2005

Vážená paní ředitelko,
obracíme se tímto otevřeným dopisem na Vás, ředitelku Sekce zodpovědnou za územní rozvoj Prahy včetně Jižního Města. V článku publikovaném v časopise Architekt (4/2005) uvádíte:

- Došlo k výrazné diferenciaci polohových hodnot...na území hlavního města Prahy. Z toho vyplývá, že zcela jiné obytné projekty lze realizovat v Břevnově či Košířích a jiné na okrajových sídlištích. Neznamena to, že i levnější byty by neměly mít kvalitní architekturu, ale téměř zákonitě budou mít nižší standard. Do tohoto standardu se pak promítá i úsporné využití území vyvolané potřebou ekonomiky výstavby.
- Významná část původních obyvatel Jižního Města již je nebo v blízké době bude seniory... nová bytová výstavba znamená určité zpomalení těchto trendů.
- Jižní Město ... má řadu dlouhodobých deficitů (doprava v klidu, obchod, služby, sportovní zařízení). Tyto problémy je nutné řešit, nelze je však zajistit v rámci nových bytových projektů.
- Z názorů pana architekta (Karla Maiera, odvolání na jeho článek v čísle 3/2005) plyne inklinace k ideálnímu výsledku v každém čase a za jakékoliv konstelace všech ovlivňujících faktorů, což je typické pro oblast teorie – hůře pak praxe.

Jak na nás tato slova působí? Co v jejich znění vnímáme? Stručně shrnuto - magistrát (MHMP) buduje cíleně na území 80 tisícového Jižního Města sociální ghetto Prahy, a namísto toho, aby odstraňoval deficity z minulosti, je jen dále prohlubuje.

My, obyvatelé Jižního Města se cítíme být zvoleným postupem podvedeni. V dobré víře jsme investovali do privatizace a regenerace domů a počítali s tím, že MHMP a městská část využijí tyto prostředky k odstraňování uvedených deficitů. Chceme žít v moderním bezpečném městě, které nebude jen noclehárnou a přestupní stanicí pro ty, kteří si lepší bydlení v Praze nemohou dovolit. Jižní Město má dnes díky své poloze a přírodním podmínkám potenciál k vytvoření kvalitní městské čtvrti. Domníváme se, že hlavním heslem územního rozvoje Prahy by měla být integrace obyvatelstva, nikoli prohlubování Vámi uváděné „diferenciace“ mezi sídelními celky.

Pokrytí deficitů vyžaduje nepochybně určitý územní prostor. Vzhledem ke kritickému nedostatku volných ploch, by měly být proto dle našeho názoru zmiňované deficity přednostně řešeny právě na pozemcích ve vlastnictví MHMP. Namísto toho se připravuje postup, který pozemky zaplní nadměrně zahuštěnou bytovou zástavbou „nižšího standardu s úsporným využitím území vyvolaného potřebou ekonomiky výstavby“. Přitom předmětné území bylo zakladateli Jižního Města do počátku 80. let určeno k pokrytí části uváděných deficitů a později bytové zástavby vyššího standardu. Není to paradoxní? Poslední úprava koeficientu, jak ji v případě Milíčova požadoval investor, se tak stává vzorovým příkladem zcela odlišného neadekvátního vidění potřeb Jižního Města odbornými útvary (územního rozvoje, dopravy, OŽP) MHMP, které bytovou zástavbu nízkého standardu schvalují, na rozdíl od týchž odborů ÚMČ Prahy 11, které ji naopak jednoznačně odmítají.

Vážená paní ředitelko, žádáme Vás jako vedoucí koncepčního oddělení rozvoje Prahy, abyste nás seznámila s návrhem rozvoje Jižního Města jako plnohodnotné součásti Prahy a s koncepčními plány pokrytí Vámi uvedených deficitů na Jižním Městě.

Vyzýváme všechny politické kluby Zastupitelstva MČ Prahy 11, aby podpořily náš otevřený dopis a ve své praktické politice podporovaly stanoviska odborných útvarů ÚMČ Praha 11.

Za Výbor Občanského sdružení Hezké Jižní Město

Eva Šulistová

Ing. Jiří Krautwurm, Ph.D.

Mgr. Zdeněk Kvítek, Ph.D.

Mgr. Josef Nedorost

Příloha – EIA

MHMP

Odbor ochrany prostředí

Mariánské náměstí 2

Praha 1

V Praze 1.1.2008

Kontaktní adresa

Občanské sdružení Hezké Jižní Město,

Eva Šulistová

Stříbrského 687

149 00 Praha 4

Věc:**Vyjádření k Posudku o vlivech na životní prostředí EIA
dle zákona 100/2001 Sb. k záměru****Obytný soubor Milíčovský háj jih a východ,
Praha 11, k.ú Háje, Chodov a Újezd u Průhonic**

Žádáme, aby na základě zjištěných skutečností bylo vydáno MHMP

Nesouhlasné stanovisko

k posouzení vlivů provedení výše uvedeného záměru dle dokumentace záměru „Obytný soubor ... (zpracovatel RNDr. Jaroslav Skořepa, CSc., Aquatest a.s., červenec 2007) a posudku (zpracovatel RNDr. Vojtěch Vyhnálek) z důvodu porušení povinnosti zpracovatele posudku **posoudit dokumentaci objektivně a v plném rozsahu** dle § 19 (2) zákona 100/2001 a z důvodu překročení limitů pro venkovní prostor dle nařízení vlády č 148/2006 a limitů Světové zdravotnické organizace (WHO, Guidelines for Community Noise).

Posouzení EIA nebralo v úvahu specifické podmínky místa výstavby na Milíčově, které jsou typické nejvyšší hustotou bytové zástavby v ČR, které navíc leží v blízkosti přírodní památky a území Natura 2000. Posudek zcela bagatelizuje nezpochybnitelný fakt, že nová až sedmipodlažní výstavba bez občanské vybavenosti na okraji s původní čtyřpodlažní zástavbou výrazně rozšíří stávající sídliště na úkor území, které tvořilo po desetiletí přirozenou nárazníkovou oblast mezi Milíčovským lesem a sídlištěm. Navíc nová zástavba bez občanské vybavenosti jen prohloubí deficit v občanské vybavenosti oblasti. Povinností zpracovatele bylo se seznámit komplexně s posuzovaným tématem i se zahraničními zkušenostmi aplikace principů udržitelného rozvoje na obdobně velkých sídlištích v zahraničí. Tento postup je v rozporu s jedním z poslání EIA, zajištění podmínek pro dlouhodobý udržitelný rozvoj území.

Kritické faktory

1. Nebyly porovnány námi požadované relevantní varianty, které by alternativně posoudily přidanou hodnotu zástavby s náklady výstavby pro životní prostředí. Místo

námi požadovaného porovnání mezi variantou z 2.12 2000 (usn. č. 717/00) RMČ Praha 11, kde byla shoda veřejnosti s záměry investora a požadavky na udržitelný rozvoj, byla jako referenční použita pozdější varianta připravená současným investorem s MHMP, která byla odmítnuta jak odbornými útvary MČ Praha 11 tak veřejností. Samotné porovnání variant, benchmarking je účinná metoda EIA, která nebyla účinným způsobem v tomto případě uplatněna.

2. To, že je stavba v souladu s územním plánem neznamená, že lze potřebu stavby souladem s územním plánem zdůvodnit. Územní plán definuje základní rámec pro podrobnější posuzování v dalších řízeních, například EIA. Současný územní plán počítal s občanskou vybaveností do 10%.
3. Žádáme doplnit s posouzením C.2.8 Krajina doc. Ing. arch. Vorla námi uvedenými fakty o zástavbě. Nesouhlasíme s konstatováním z D.I.8, že „Architektonický výraz objektů (zejména jejich výška a hmota) je přijatelná. Jak může být přijatelné, aby až sedmipodlažní zástavba na Milíčově sever navýšena o patra pro garáže a výkopovou zeminu byla přijatelná vůči stávající čtyřpodlažní zástavbě ukončující Jižní Město.
4. Chybí jasné zdůvodnění záměru v tomto předkládaném rozsahu
5. Délka a intenzita výstavby (od 2008 do 2013) včetně svátků (BI7) je velmi dlouhá a měla by být zkrácena použitím intenzivních, nikoli extenzivních postupů
6. Není jasné nakládání s výkopovou zeminou, která byla na toto území svážena z území JM jako odpad a může být kontaminována BIII3.
7. V rozporu s bodem II.2 Správnost údajů uvedených v dokumentaci včetně použitých Metod hodnocení nejsou uvedeny všechny nedostatky ve zpracování, kterých se zpracovatel dokumentace nebo jeho spolupracovníci dopustili a není vyhodnoceno, jak tyto nedostatky ovlivňují závěry dokumentace
8. Souhlasíme s posudkem dle C.2.7 Obyvatelstvo, že „vhodné uvést konkrétní údaje o počtu obyvatel bydlících v okolní zástavbě“.

Dnešní rozvoj měst je dle současných evropských zkušeností možný jen při zajištění komplexních podmínek pro jejich udržitelný rozvoj včetně potřebné infrastruktury a občanské vybavenosti (Turkington, R., R. van Kempen, E. Wassenberg (eds.): High-rise housing in Europe: current trends and future prospects. Housing and Urban Policy Studies 28. Delft: Delft University Press. ISBN 90-407-2483-0. Tím, že se zpracovatel EIA odmítl zabývat chybějící občanskou vybaveností s odkazem na blíže nespecifikovaný proces územního plánování, nebral v úvahu ani dopady tohoto stavu na životní prostředí a veřejné zdraví, posudek je v rozporu s zákonem 100/2001. Není nám znám proces územního plánování, který by se zabýval zajištěním požadavků na občanskou vybavenost rozvojového území (směrná část územního plánu v tomto případě počítala až s 10% na občanskou vybavenost), takže rada z posudku EIA je alibistická. Z tohoto pohledu odmítáme i například Expertízu vlivu na životní prostředí na zdraví prof. Kotulána, který tvrdí v části 1.4 Psychosociální vlivy následující: „Sociální přínos je dán novými pracovními příležitostmi během výstavby a **zvýšeným komfortem bydlení a poskytovaných služeb pro obyvatelstvo**“. Skutečně nevíme, jak dojde ke zvýšení komfortu poskytovaných služeb pro obyvatelstvo, když žádné služby poskytované pro chybějící občanskou vybavenost na tomto území nebudou.

Chybí posouzení udržitelného rozvoje, vlivu na zdraví obyvatel, životní prostředí vyžaduje objektivně zjištěné informace. Vyřazení informací obsažených v:

- Studii posouzení oblasti Hájů, autor prof. Ing. arch. Karel Maier, Ing. Arch. Petr Preinger
- Praha 11 – studie posouzení, autor Ing. arch. Jiří Trojan
je v rozporu s nakládáním s informacemi dle zákona 100/2001

Vlivy na veřejné zdraví

Prof. Kotulán

1. Prof. Kotulán uvádí v části **1.1.4 Hluk**: „**Příznivé akustické klima z hlediska akustické pohody pro regeneraci pracovní schopnosti je dáno ve venkovním prostoru pro pobyt lidí ekvivalentní hladinou nižší než 50 dB až 55 dB. Ani při dodržení základního limitu 50 dB není zajištěna plná ochrana citlivých lidí, více než 10% osob i tak zažívá pocit rozmrzelosti z hluku.**“ Dále prof. Kotulán uvádí: „**Význam má i frekvenční šíře hluku, širokopásmový hluk působí intenzivněji**“, **to je i případ z dopravy na Milíčově. S tímto konstatováním souhlasíme a žádáme o přesnější vyjádření, aby se postupovalo dle nařízení vlády č. 148/2006 a limity WHO.**
2. Prof. Kotulán uvádí: „**Vycházíme v dalším hodnocení jednoznačně ze základních limitů ekvivalentních hlukových hladin, tj. 50dB ve dne a 40 dB v noci**“. *Zásadně nesouhlasíme o těchto limitech pro vnitřní prostor a žádáme přepracovat v souladu se současnými vědeckými poznatky. Limity subjektivně určené prof. Kotulánem nejenom o 10 dB (několikanásobná intenzita zvuku) převyšují mezní limity nařízení vlády č. 148/2006 pro vnitřní prostor, ale převyšují i o 10 dB stejné limity Světové zdravotnické organizace, které jsou fixní např. (30 dB pro noc).*
3. *Žádáme, aby byla EIA přepracována a posouzení překvalifikováno dle následujících limitů nařízení vlády 148/2006 a Guidelines for Community Noise Světové zdravotnické organizace, které odpovídají současnému stavu poznání*

Limity $L_{Aeq,T}$	Vnitřní prostor	Vnější prostor Se započtením vlivu dopravy
den	40 dB	55 dB
noc	30 dB	45 dB

Nařízení vlády 148/2006

WHO has issued Guidelines for Community Noise. This publication, the outcome of a WHO expert task force meeting in London in March 1999, includes guideline values for community noise (listing also critical health effects ranging from annoyance to hearing impairment), for example: (ref Guidelines p. XVIII)

Environment	Critical health effect	Sound level dB(A)	Time hours
Outdoor living areas	Annoyance	50 - 55	16
Bedrooms	Sleep disturbance	30	8

The guidelines also offer recommendations to governments for implementation, such as extending (and enforcing) existing legislation and including community noise in environmental impact assessments. The role of WHO is to provide leadership and technical support.

4. Nesouhlasíme s tvrzením posudkáře: „**Překračování hygienických limitů hluku je v současné době v zástavbě větších měst běžné. Jak vyplývá ze Studie ..., dochází**

k překračování limitních hodnot hluku již v současnosti, např. ulice Tatarkova. V případě nemožnosti dodržení limitu pro venkovní chráněný prostor staveb jsou proto standardně navrhována a realizována opatření, která zajistí splnění limitu pro vnitřní prostor staveb.“

- a) kategoricky se ohrazujeme proti rezignaci posudkáře na poslání EIA, který není autorizačním procesem pro překračování limitů, ale naopak procesem optimalizace podlimitních vlivů
 - b) nařízení vlády 148/2006 definuje pro vnější prostor hladinu intenzity zvuku 50 dB, kde složitost dodržení limitů hluku pro vnější prostor je vyjádřena navýšením o 5 dB na hladinu **55 dB**. Tento navýšený limit pro vnější venkovní chráněný prostor je nutno dodržet za všech okolností, stejně tak jako limit pro vnitřní prostor staveb. O to více, že se jedná o rezidenční oblast s nejvyšší hustotou v ČR.
 - c) Procesem EIA nebylo nalezeno řešení pro vnější prostor, které by respektovalo hlukové limity
 - d) to, že jsou někde překračovány limity již dnes, je argument pro snižování hlukové zátěže. Je nutno postupovat dle našich mezinárodních závazků, které jsou zohledněny v metodice nařízení vlády 148/2006, stará hluková zátěž může být vztažena jen k roku 2000.
 - e) K překračování hygienických limitů hluku v minulosti docházelo, ale k překračování nemá docházet, což je I posláním EIA. Žádáme o postupy v souladu s Směrnicí Evropského parlamentu a Rady Evropy 2002/49/EC, který zavádí takzvané tiché oblasti ve velkých sídelních celcích. Především nás zajímá, jaké jsou varianty na snížení hluku ve vnějším prostředí.
5. Nesouhlasíme s tvrzením prof. Kotulána bod. **1.5 Exponované obyvatelstvo : „Po dokončení záměru nebude obyvatelstvo exponováno nepříznivým vlivům“**. *Nepravdivé konstatování, když jsou překročeny hygienické normy pro venkovní prostor dle nařízení vlády č 148/2006 a intenzita zvuku v ulici Novomeského 56 dB se zvýší na 59 dB logaritmicky o 3 dB, takže se intenzita zvuku v energetické škále zdvojnásobí!!*. Prakticky to znamená, že pokud bychom byli schopni v budoucnu zcela odstínit současnou hladinu zvuku, samotný nový příspěvek vyvolá hladinu zvuku, která bude vyšší než je povolená mez pro hluk ve vnějším prostředí.

Překročení hygienických limitů

L _{Aeq,T}	Den (dB)	Noc (dB)
Tatarkova 733	65	58
Sulanského 694	59	51
Novomeského 693,692	59	51

V závorce jsou uvedeny limity bez Milíčova Jih
(zaokrouhleno na celé dB)

6. *Nebyla provedena revize podkladů pro výpočet hluku, kterou jsme žádali. Výsledky jsou absurdní již pro současný stav například v ulici Novomeského. Intenzity hladiny zvuku v ulici Novomeského 693, 692 považujeme pro dobu před zahájením výstavby*

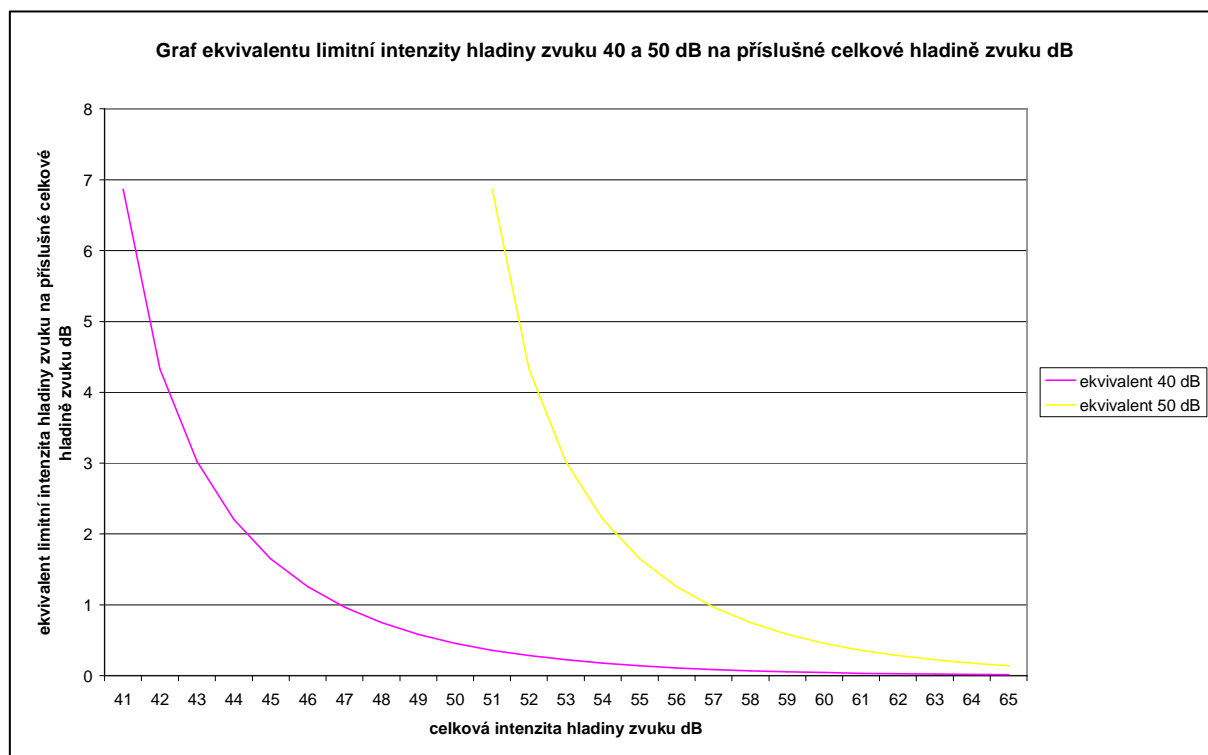
Milíčov – Sever, za nadhodnocené, protože výpočetní model uvažoval o průjezdu aut, přitom ulice Novomeského byla na jižním konci slepá.

7. Za zcela zkršené považujeme konstatování::

- a) z DI.1 Vliv na obyvatelstvo: „Závěr hodnocení je jednoznačný **„Komplex posuzovaného obytného souboru nebude mít po svém dokončení žádné nepříznivé účinky na okolní obyvatelstvo.... Rušivé účinky nadměrné hlukosti přítomné v ulici Novomeského již za současné situace se realizací záměru prakticky nezmění.“**
- b) DII, „Nicméně realizace záměru nevyvolá zvýšení hlukové zátěže nad hygienické limity“, protože hluk nad limitem se zvýší od 0,4 dB až po 3 dB.
- c) „Z pohledu stávajících obyvatel se zvýší populace v městské části Praha 11 a zvýší se dopravní zátěž provozem automobilů rezidentů, která vyvolá vyšší hlukovou zátěž. Nicméně realizace záměru nevyvolá zvýšení hlukové zátěže nad hygienické limity. Navýšení hlukové zátěže v prostoru křižovatky Opatovská x Novomeského, kde jsou již v současnosti překročeny hygienické limity, o 0,4 dB je v praxi nerozpoznatelné a realizace záměru celého obytného Obytného souboru Milíčovský háj (včetně části sever) stávající situaci prakticky nezmění. V souvislosti s hlukovou zátěží chybí zmínka o výměně oken v obytných domech v ulicích Tatarkova a Sulanského. DII“

Zcela kategoricky protestujeme proti výše uvedenému závěru, který je v rozporu jak s podklady vlastního posuzování EIA tak současnými znalostmi a platnou legislativou:

- a) Žádáme, aby byla určena přesnost odhadu predikce intenzity hluku ve výpočtovém modelu pro každou uvedenou hodnotu
- b) Celá výše uvedená argumentace je založená na tom, že navýšení hlukové zátěže o 0,4 dB či o 3 dB je v praxi nerozpoznatelná a malá proti současným intenzitám hladiny zvuku, které převyšují limity pro venkovní prostor. Tato argumentace nemá žádnou oporu v legislativě, která hovoří jednoznačně o

dodržení absolutních hlukových limitů definovaných intenzitou hladiny zvuku. Diskusi o tom, zda je nárůst rozlišitelný či nerozlišitelný je možné vést do mezních hlukových limitů, pokud jsou překročeny, je tato diskuse zcela neetická. A neetická je proto, že schopnost rozlišit daný nový příspěvek od původního stavu se exponenciálně snižuje se zvyšující se intenzitou původního hluku a s tím závažnějšími dopady celkového hluku na lidské zdraví. Následující graf ukazuje graf ekvivalentu limitní intenzity hladiny zvuku 40 dB a 50 dB vůči celkové intenzitě hladiny zvuku. Z grafu jednoznačně vyplývá, že pokud vezme za předpoklad schopnost rozlišit hluk nad 1 dB je možné použít do celkové zátěže 46,5 dB pro limit 40 dB.

c) Výstavbou budou překročeny limity pro hluk ve vnějším prostoru dle nařízení vlády 148/2006

d) Navýšení intenzity hladiny hluku o 0,4 dB je významný nárůst, protože znamená v energetické aditivní škále zvýšení o 10% na komunikacích, kde jsou již dnes překračovány limity. Je tedy zapotřebí se zabývat řešením pro vnější i vnitřní prostor po celé Opatovské a rozšířit posuzování EIA.

e) celá diskuse je založena na předpokladu maximální rychlosti 40 km/h v Novomeského, která v praxi bude jen těžko dodržována

8) Souhlasíme s prof. Kotulánem, že:

- **práce potencionálně obtěžující obyvatelstvo smí být vykonávány pouze ve všední dny a to v denní době.**
- **Staveniště bude od okolí odděleno plotem z pevného materiálu bez otvorů a mezer o výšce cca 3 m.**

Nesouhlasíme s tím, že tyto požadavky byly vyřazeny z požadavků na výstavbu. Občané mají právo na regeneraci svých sil silně narušených hlukem až 65 dB a sníženou prašností ze stavby.

Vyjádření hygienické stanice

Nesouhlasíme s mechanickým přejímáním výsledků prof. Kotulána i Hygienickou stanicí hlavního města Prahy, která uvádí : „**Uvnitř projektovaného souboru ani v jižní části ul. Novomeského nebudou limity pro hluk na veřejné komunikaci překročeny.**“ Dále uvádí „**Rušivé účinky nadměrného hluku za současného stavu dopravy v ul. Novomeského se realizací záměru prakticky nezmění.**“

K stanovisku hygienické stanice uvádíme. Vycházíme z Přílohy 18 Novák J (2007).

1. *Předpokladem jakékoli diskuse o hladině intenzity zvuku musí předcházet určení chyby predikce, což jsme požadovali a nebylo zodpovězeno. Příloha uvádí pro výpočet predikce: „Výsledky byly zaokrouhleny na celá čísla, protože přesnost predikce nedosahuje řádu desetin dB“. Žádáme informaci, jaká je přesnost predikce a na základě jakých metod byla určena.*
2. *Předně hlukový limit pro venkovní prostor dle nařízení vlády 148/2006 je již v současnosti v Novomeského 693 překračován, dle výpočtu ve dne 56 dB a výstavba zvýší jeho hodnotu o 3 dB na 59 dB. Zvýšení hladiny intenzity zvuku o 3 dB znamená zdvojnásobení vlastní intenzity zvuku novou výstavbou. Prakticky to znamená, že pokud bychom byli schopni v budoucnu zcela odstínit současnou hladinu zvuku, samotný nový příspěvek vyvolá hladinu zvuku, která bude vyšší než je povolená mez pro hluk ve vnějším prostředí.*

3. *Samotný argument, že : „obslužná doprava všech obytných souborů Milíčov přinese další zvýšení hluku přibližně jen o 0,4 dB“ oproti hladině 63 dB nic nevypovídá o samotném příspěvku. Někomu se může zdát 0,4 dB málo, ale tato hladina zvuku vztažená k hladině 63 dB sama o sobě bez ostatních vlivů překračuje hygienické normy pro vnitřní prostor.*

Nebyl objektivně zjištěn stav věcí (podhodnoceny potřeby pro parkování)

- a) *EIA rezignovala na určení potřeb parkování dle statistických údajů v Praze, ale místo toho vychází z vyhlášky MHMP č. 26/1999, která určuje minimální počet parkování, které musí projektant zajistit. Občané se budou chovat podle svých potřeb, ne vyhlášky, která navíc není pro občany závazná. Pokud vezmeme v úvahu průměrný počet obyvatel na auto, vychází nám, že jen na Milíčově jih bude chybět několik desítek, pro max. počet obyvatel 2 204 několik stovek parkovacích míst. Následně jsou významně podhodnoceny počty aut v pohybu a hluková zátěž.*
- b) *EIA nebere v úvahu vliv chybějící občanské vybavenosti v zástavbě pro žádný z vlivů.*
- c) *Nesouhlasíme s následujícím v D.1.10 Vliv na dopravní situaci.*
“Vzhledem ke skutečnosti, že každý investor musí na území hl. m. Prahy stanovit dopravu v klidu (potřebný počet parkovacích stání) dle vyhlášky hl. m. Prahy č. 26/1999 Sb., jsou prezentované úvahy pro probíhající proces hodnocení vlivů na životní prostředí bezpředmětné.”*S tímto konstatováním hluboce nesouhlasíme, protože je v samotném rozporu s východisky EIA samotných autorů, že EIA je objektivním popisem skutečnosti.*

Vlivy na Přírodní památku Milíčovský les a rybníky

1. Zničení přirozených míst výskytu zvláště chráněných druhů živočichů v lokalitě výstavby dle **D.I.7. Konstatování „Zastavění lokality významně neovlivní existenci těchto druhů v širším okolí“** je tvrzení, které není odborně podloženo analýzou těchto druhů v širším okolí (Milíčovský les), a proto je pouze přáním, nikoli odborným názorem. Zároveň je zapotřebí do analýzy vzít úvahu nejenom prostředí, ale i hustotu obyvatel (antropogenní vlivy) přiléhajícího sídliště, které se přiblíží.

Vlivy zástavby na odvodnění území

Odmítáme tvrzení, že:

1. není v zájmu ochrany přírody odvádět do soustavy Milíčovských rybníků maximum čisté vody z předmětného území.
2. Tvrdíme, že nebezpečný je vnos toxických sedimentů při nízké retenci území, na druhou stranu je zapotřebí maximalizovat rovnoměrný přísun čisté vody. A to proto, že nebyla stanovena potřebná kritická vodní bilance pro Milíčovské rybníky. Poměrová analýza mezi objemem vody svedené mimo rybníky a objemem vody celého povodí včetně území parku takovou informaci nedává, a protože je aplikována opakovaně na každý stavební záměr v daném území od původní zástavby sídliště, nezajišťuje tato metodika v principu zachování dostatečné vodní bilance pro Milíčovské rybníky. Připomíná nový Zenonův paradox. Absolutní povodí, které je odváděno do Milíčovského rybníka má smysl

hodnotit jen vůči absolutní části (včetně původní zástavby), kde je voda odváděna dešťovou kanalizací mimo povodí. Stejně je možno porovnávat v rámci záměru část, která bude svedena mimo oblast vůči části, která bude svedena do rybníků. Přesto chybí zásadní analýza, a to jaký vliv na poměry z pohledu udržitelnosti měla na Milíčově již původní zástavba a jaké dopady bude mít další snížení celkové vodní bilance Milíčovských rybníků.

3. Nesouhlasíme pro nedokladovatenost, že :**“předkládané řešení zajistí zachování stávajících odtokových poměrů v oblasti nátoku Milíčovského potoka do milíčovského rybníka B.I.5.”** Celkový odtok povrchový a podzemní bude snížen o objem vody, která spadne na plochu komunikací. Přijaté řešení zlepší odtok jen povrchových vod, které se dříve dostávaly do Milíčovského rybníka přes mělkou písčitou vrstvu ležící nad nepropustnými jíly. Celkový odtok vod do Milíčovského rybníka bude snížen.

Závěr: Žádáme adresné zdůvodnění záměru v tomto předkládaném rozsahu

Zákon 100/2001 požaduje:

- posouzení vlivu na udržitelný rozvoj dotčeného území včetně sociálně ekonomických aspektů
- aby posouzení bylo provedeno s ohledem na:
 - Kumulativní a synergickou povahu vlivu
 - Závažnost a rozsah vlivu (počet obyvatel, který by mohl být pravděpodobně zasažen)
 - důležitost a zranitelnost oblasti, s ohledem na:
 - Zvláštní přírodní charakteristiku
 - Hustotu obyvatel, osídlení a míru urbanizace
 - Překročení norem kvality životního prostředí

Výše uvedené požadavky zákona nejsou v dokumentaci a posudku naplněny, závěry EIA jsou v rozporu s dokumentací v které chybí základní informace, jako je přesnost daných zjištění atd.

1. Nesouhlasíme s tvrzením v **F závěr**, kde zpracovatel dokumentace EIA konstatuje, že: **„komplex posuzovaného obytného souboru nebude mít po svém dokončení žádné nepříznivé účinky na okolní obyvatelstvo“**, přestože limity hluku pro venkovní prostředí jsou podle nařízení vlády 148/2006 překročeny a .
2. Revizní posudek sice připouští navýšení hlukové zátěže a imisí, ale způsob řešení nadlimitních hodnot hluku pro chráněný venkovní prostor staveb výměnou za protihluková, považuje za řešení. To je v rozporu s principy EIA, odstranění zdroje rušení a v rozporu s postupy navazující na direktivu EIA Směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropy 2002/49/EC, zavádí takzvané tiché oblasti ve velkých sídelních celcích. Především nás zajímá, jaké jsou varianty na snížení hluku ve vnějším prostředí. Z těchto důvodů revizní posudek konstatuje, že: **„z hlediska EIA, že posuzovaný záměr je akceptovatelný (realizovatelný)“**.*Jsme přesvědčeni o tom, že posudek EIA by měl popisovat primárně objektivně zjištěné informace a ty dávat při svém hodnocení do vztahu s platnou legislativou s přesnými odkazy. Posláním EIA*

není ospravedlňovat překračování limitů stanovenými speciálními předpisy, ale naopak hledání řešení, která budou optimalizovat podlimitní vlivy.

3. **Protože účelem EIA je dle §1 (3) zákona 100/2001: „získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti“.** Navíc dle §5 (1): „**Posuzování zahrnuje zjištění, popis, posouzení a vyhodnocení předpokládaných přímých a nepřímých vlivů provedení i neprovedení záměru na životní prostředí**“. zajištění podmínek pro dlouhodobý udržitelný rozvoj oblasti zahrnující posouzení přímého a nepřímého vlivu na lidské zdraví a životní prostředí dle specifikace článku 3, je nutné zajistit posuzování na úrovni současného stavu poznatků a posuzování vzájemných vazeb v souladu s Směrnicí rady 97/11/EC.

Na požádání občanského sdružení Hezké Jižní Město si tímto dovoluji připojit své stanovisko k dokumentaci o vlivech zameru vybudování obytného souboru Milčovský haj jih a východ, se zretelem k hydrologické problematice v lokalitě Milčovských rybníků.

Vypracována dokumentace se zabývá vlivem uvažované zastavby na hydrologii, hydrogeologii, hydrochemii a hydrobiologii území Přírodní památky Milčovský les a rybníky, a „Natura 2000“ Klicova doporučení vyplývající z těchto posudků zahrnují oddělení kontaminovaných a nekontaminovaných vod z oblasti nového sídliště a jejich odvod do usazovací nádrže, resp. do retardacího systému, které zajistí jak čištění kontaminovaných vod, tak přítomnost dostatečného množství vody pro ekologickou rovnováhu a samočisticí schopnost rybníku.

Jakkoli jsou zmíněné posudky podloženy kvantitativními charakteristikami stavající vodní bilance a z ní vyplývajících opatření pro její zachování po uskutečnění plánovaného stavebního záměru, vypracovaná dokumentace má dvě podstatné slabiny. Jedna z nich je ta, že srovnává vodní poměry po vybudování obytného komplexu s podmínkami dnesními, aniž by vzala v potaz zásahy, způsobené vodním režimem Milčovských rybníků již dřívejší výstavbou sídliště Jizní Město-Katerinky. Tvzení, že další zásah nebude mít rozhodující vliv na vodní bilanci, neboť nové sídliště bude zaujímat jen velmi malou část povodí, je proto sporné, neboť neposkytuje důkaz, že právě tento zásah nezpůsobí překročení kritické meze zatíženosti území. Dokumentace také dostatečně nezohledňuje možný vývoj vodní bilance území v souvislosti se změnami klimatu a hydrologického cyklu. Expertizy panelu IPCC (www.ipcc.ch) předpovídají ve zdejších zeměpisných šířkách podstatné změny srážkového režimu, zejména častá střídání krátkých intenzivních srážek a výrazného sucha. Důsledkem těchto změn by byl další nárůst rychlého splachu dešťových vod ze zastavěných ploch, další snížení přirozené infiltrace a výrazný nárůst nebezpečí, že ekologická udržitelnost hydrologického systému Milčovských rybníků bude vážně narušena.

Druhou slabinou předložené dokumentace je sporný koncept odvodu a čištění dešťových vod, počítající se svedením kontaminované vody buď do zvláštní usazovací nádrže mimo povodí rybníku, resp. vody ze střech do retenčního systému k udržení vodní bilance. Teziste současného odvodnění městských zastavěných ploch spočívá v decentralizovaném vsakování, které je zajištěno jak rozčleněním parkovist pomocí travnatých či štrkových ploch, tak aktivním čištěním přímo v prostoru zastavěných ploch a parkovist (http://www.enviweb.cz/?env=voda_archiv_gbeia/Nove_trendy_v_odvodnovani_urbanizovanych_uzemi.html, <http://www.rexcom.cz/?cap=8966>, technické řešení např. <http://si.vega.cz/clanky/rausikko-systemy-kdecentralnimu-vsakovani-destove/>). Několik příkladů užití podobných řešení v jiných evropských městech lze najít např. v odkazu

http://www.heinzebauoffice.de/hbo/typID_106/obID_231202/kustnr_1561/module_2000/modulePageID_1/content_1/anwendungsbeispiele.html nebo <http://www.otterwasser.de/homee.htm>.

RNDr. Tomáš Vitvar, PHD

Člen sekce Vodních zdrojů při Mezinárodní agentuře pro atomovou energii (IAEA)

Vídeň, 10.1.2008

Bída sídlištního urbanismu v 21. století

Karel Maier

Asi není mnoho architektů, kteří by byli nadšeni tím, jak vypadají sídliště, která projektovali jejich starší kolegové od padesátých do osmdesátých let 20. století. Naproti tomu se ukázala jako mylná prorocství z počátku devadesátých let o tom, že naše sídliště jsou prostě odepsaná, že se stanou zdevastovanými slumy a nedá se s tím nic dělat. Snad v souvislosti s těmito prorocstvími se po nějakou dobu většina investorů sídlištěm vyhýbala.

Vlna zatracování sídlišť se ztratila v moři každodenních problémů měst, a tak už se na sídlištích znovu staví. Je to určitě dobře, protože čtyřicet let staré paneláky dnes mají vlastně svoji původně vymezenou životnost za sebou a kromě toho od paní Jane Jacobsové už také skoro čtyřicet let víme, že ve správné městské čtvrti mají být domy různého stáří, různé stavební kvality a různého využití. Zdálo by se tedy, že se sídliště konečně začínají dostávat „do normálu“.

Ne tak docela. Zatímco o projektech i realizacích jednotlivých staveb v centrech měst probíhají často velmi vzrušené debaty mezi architekty i v široké veřejnosti, probíhající přestavbu sídlišť sleduje jen málokdo a diskuse o ní téměř neexistuje. Územně plánovací regulativy každého projektu nové výstavby třeba v centru Prahy jsou zpravidla výsledkem dlouhého a úporného zápasu mezi různými zájmy reprezentovanými jejich formálními či neformálními reprezentanty, investorem a památkáři počínaje a občanskými sdruženími a třeba i politickými stranami konče. Nikdo si ale nedovolí říci, že je lhostejné to, co se zde postaví. Podíváme-li se ale na to, jak územní plánování reguluje novou výstavbu na sídlištích, získáme zcela jiný obrázek. Přesto, že se díky řadě volných pozemků vybavených sítěmi, sídliště a jejich bezprostřední okolí stávají významnými staveništi, například v Praze neexistuje pro tuto výstavbu žádný jiný územně plánovací nástroj, než je územní plán celého hlavního města z roku 1999. Ten stanoví funkční využití ploch a jako směrné ukazatele intenzity využití těchto ploch. Protože intenzity využití ploch (koeficienty zastavěné plochy, podlažních ploch a zeleně) jsou směrné, jejich úpravy (kýžené „navýšení“) na žádost investorů nejsou změnami územního plánu ve smyslu zákona, takže o nich rozhodují úředníci a nikoliv zastupitelstvo, jak by tomu muselo být u závazné části. V praxi je tento rozdíl někdy (v exponovaných lokalitách v centru téměř vždy) docela důležitý. Jindy (na sídlišti téměř vždy) ale pro investora potřebujícího zvýšit ziskovost projektu představuje jen další zdržení na cestě k získání potřebné hromádky orazítkových souhlasů – koneckonců se přece jedná jen o sídliště.

K celkově postmodernistické náladě „všechno je možné“ uplatňované pro nové stavby na sídlištích přispívá vedle nezájmu také koncepční mlha kolem otázky, zda dodržovat původní urbanistické koncepce pocházející z funkcionalistických časů, kdy ideálem byly jednoduché tvary, otevření se vzduchu a slunci a volný přístup všech všude kromě vlastního bytu. Proti této koncepci se stavějí ti, kdo chtějí sídliště „poměřit“ uzavíráním bloků a privatizací co největší části bezbřehé „sídlištní zeleně“.

Svá až doposud obecná tvrzení se teď pokusím doložit příkladem toho, co se stalo a co se připravuje na vůbec největším českém sídlišti, pražském Jižním Městě I.

Nejprve trochu historie. Plán sídliště vznikl na základě vítězného návrhu urbanistické soutěže z roku 1968. Z původní koncepce architektů Jiřího Lasovského a Jana Krásného, zakládající autonomní satelitní město s kontrastem větví intenzivní městské zástavby prorůstajících rozsáhlými parkovými plochami, toho v domostroji KBV moc nezbylo. Tam, kde měla být centra stotisícového města, zůstaly rozsáhlé nevyužité plochy. Urbanistické studie architektů Sedláka a Plicky z první poloviny devadesátých let přišly s nápadem propojit (chybějící)

centra okruhem městských tříd, „bulvárů“, a tak vložit do sídliště něco, co dnes považujeme za charakteristický prvek (velko)městského prostředí. K realizaci nápadu tehdy chyběli investoři a jeho zakotvení v podobě regulačního plánu se nezdařilo. Dlouho nebyl zájem ani o dostavbu na zbývajících volných plochách určených územním plánem pro bydlení na okraji sídliště, pár minut mezi stanicí metra i od zeleného masivu Milíčovského lesoparku. Když se tehdejší politické reprezentaci Jižního Města nedařilo dosáhnout ničeho z projektu okružního bulváru, podařilo se alespoň (prozatím) zastavit hrozbu výstavby předměstského nákupního centra v těsné blízkosti Jižního Města I na Šeberově, která by nejspíš definitivně odvedla poptávku komerčních investorů ven ze sídliště.

V poslední době se ale mnohé změnilo. Na volných plochách určených původně pro centrum části Jižní Město-Háje, ve studii z devadesátých let pak jako sběžiště dvou větví „bulváru“, se sešlo několik projektů obchodních a dalších komerčních zařízení. To by byla jistě radostná zpráva, kdyby tyto projekty alespoň v principech respektovaly záměr přeměnit komunikaci procházející sídlištěm na městskou třídu – „bulvár“ s průčelími domů otevírajícími se v parteru kolemjdoucím proudům zákazníků, členěný malými náměstíčky. Namísto toho se obchodní haly a další komerční objekty nasázené jedna vedle druhé tak, jak to vyšlo, otáčejí k hlavní ulici zády a zákazníci se do nich budou dostávat různými pěšími škvírami nebo přes nově zřízené rozsáhlé parkoviště. Prostě totéž, co známe z předměstských nákupních škatulí, jenom trochu natěsnané. Zlepšení kvality obytného prostředí se zajistí výstavbou protihlukové stěny oddělující kdysi rádobu bulvár od panelových domů. Reaguje se tak na nárůst automobilové dopravy způsobený ponejvíce vznikem projektovaných nákupních objektů.

Na ploše určené pro bydlení na okraji sídliště, pár minut procházkou od stanice metra i od zeleného masivu Milíčovského lesoparku, se chystá hustá uniformní zástavba, většinou pětipatrových domů, tedy vyšších, nežli stávající okolní panelové domy. Toto zastavění umožnil Magistrát hlavního města Prahy tím, že změnil („navýšil“) kategorii intenzity využití pro předmětnou plochu v regulativech územního plánu. Ve skutečnosti ale bude zástavba ještě o patro vyšší, protože všechny domy stojí na uměle navržených pahorcích ze zeminy odtěžené při výkopových pracích, skrývajících garáže. Garáže ale zdaleka nepostačují pro všechny, kdo mají na lokalitě bydlet, takže se počítá s parkováním podél všech komunikací, stejně, jako je to na „starém“ sídlišti. Projekt se ani nepokouší o jiný typ vnějšího prostoru mezi domy, nežli jsou tolikrát kritizované anonymní plochy „sídlištní zeleně“. Pro více jak tisíc bytů (tedy asi tři tisíce obyvatel) není navrženo ani hřiště, natož pak nějaké občanské vybavení. Charakter zástavby navržené projektem tedy nevytváří lepší kvalitu bydlení než tu, kterou nabízí sídliště postavené před třiceti lety, ale spíše pomáhá naplnit obavy, že sídliště Jižní Město I má být určeno pro ty, kteří si nebudou moci dovolit nic jiného.

Podíváme-li se na projekty samotných domů z optimistické stránky, můžeme říci, že aspoň nepředstavují výrazně horší kvalitu, než je to, co je obklopuje. Replikují prostě to, co kritizuje většina architektů jako špatné na sídlištní výstavbě druhé poloviny minulého století a na předměstských nákupních centrech. Urbanisticky je to horší: jedná se o ztracené šance využít poslední – a proto unikátní – volné plochy pro něco, co by odpovídalo současné úrovni architektury, poučené chybami minulosti. Pokud se záměry investorů uskuteční, Jižní Město na Háji už asi nezíská ani skutečně městské centrum ani pilotní projekt kvalitního městského bydlení pro 21. století.

Vlastně je všechno v pořádku. Potřebná navýšení koeficientů intenzity využití ploch získali investoři v souladu se zákonem. Projekty vypracovali řádně autorizovaní architekti. Architektonická či urbanistická soutěž nebyla zapotřebí, vždyť se nejedná o významné projekty pro významná místa. Protestující občané, kteří se nechtějí smířit s tím, že se hodnota bytů, které si v privatizaci koupili, o něco sníží vlivem sousedství nekvalitní zástavby, dostali slovo na jednání zastupitelstva a jejich návrh na revokaci už učiněného rozhodnutí nezískal

potřebnou většinu hlasů jimi volených zástupců. Asi dopadne pro investora dobře i EIA na obchodní centrum – protihluková stěna to vyřeší. A komu se to nelíbí, ať se vystěhuje někam jinam, má-li na to. Beztak je to jenom sídliště.

článek publikovaný v časopisu Architekt č.3/2005

autor prof. Ing. Arch. Karel Maier, CSc. je v současné době vedoucím ústavu Prostorového plánování při fakultě architektury ČVUT v Praze, dlouhodobě se zabývá urbanismem sídlišť

Vlastivědný sborník Jižního Města
Supplementum 1

Vydáno v roce 2008 nákladem občanského sdružení Chodov v elektronickém formátu PDF jako specializovaný přídavek Vlastivědného sborníku Jižního Města 2/2008.

Za obsahovou stránku příspěvků odpovídají autoři.

Kontakt: oschodov@seznam.cz.

www.muzeumjm.cz

© 2008 občanské sdružení Hezké Jižní Město, Zděnek Kvítek a Karel Maier